

mOntaurà

PREMSA
COMUNICA

NÚMERO 119
PRIMER TRIMESTRE 2017

REVISTA DE MANCOR DE LA VALL

ÍNDEX

	pàg.
Crònica	3
L'ajuntament informa	12
Ara ha fet vint anys	21
Antònia Mateu Gual "can Bernat"	22
Església local	29
Des de l'Arxiu	30
De tot un poc	33
De tu a tu	37
Arrels	38
Amics Tercera Edat.....	39
Toni Sastre Oliver	40
Llépols del Llúpol	41
Escoleta Montaura	42
CEIP Montaura	45
Biblioteca Municipal	46
Feim Tribu	50
Irati Fonseca Raso, gimnasta	51
Vermells de la Seu	52
Mancorins per Europa	53
Imatges d'ahir	54
Per recordar	56

Coberta:

Grafiti a l'skate municipal, es va pintar a la darrera edició de Mancor de l'Art.

Fotografies:

Biel Pocoví, Magdalena Campaner,
Biel Fiol i Joana Maria Alba.

Edita:

Ajuntament de Mancor de la Vall
Plaça Ajuntament, 1 – 07312

Correu electrònic:

revistamontaura@gmail.com

Dipòsit Legal: PM 3-1988

Impremta GOYA

C/ Cristòfol Colom, 8a - 07360 - Lloseta
Tl. 971.51.41.42

Editorial

Començarem l'any 2017 amb les festes de Cap d'Any, festes dels Reis i ja molt aviat entrarem a la festa de sant Antoni. És de tots els mancorins coneguda la tradició de les beneïdes i concretament, la davallada del corb a la barraca de sant Antoni i sant Pau. Enguany es va fer un record especial per a l'amo en Toni de can Massip, que fou l'ànima, per espai de molts d'anys, de la festa, essent l'Obrer de la confraria del sant. La participació de carrosses a les beneïdes fou un poc minsa, ja que només hi participaren dues, ambdues gràcies al dinàmic grup d'Esplai s'Estel.

En el mes de febrer varem rebre la visita del conseller d'educació al qual se li presentà en viu la problemàtica de manca d'espai i d'infraestructures a la nostra escola.

Tenguérem la celebració del Carnestoltes que, com sempre, de gran ressò al nostre poble. Enguany, a més dels actes que acostumam celebrar, Rues, Balls i demés, cal ressaltar la Rueta reivindicativa de nins i nines, pares i mestres de l'escola, en demanda d'una **ESCOLA NOVA JA!!**.

Aquest número de la revista, a més dels continguts habituals, conté un escrit, que vol ser un reconeixement a la nina mancorina, Irati Fonseca Raso, per la seva conquesta del Campionat de Balears de gimnàstica amb corda de la seva categoria.

A l'apartat Des de l'Arxiu, es recorda temps passat amb l'anàlisi de la venda ambulant a Mancor, de pedacers, pellers, cosiribells, peixaters, etc.

Hem encetat la primavera i acabarem el proper trimestre amb les festes del nostre patró, Sant Joan Baptista.

TELÈFONS

Ajuntament	971.50.17.76
Ambulàncies	971.20.41.11
Centre Salut d'Inca	971.50.26.34
Centre Sanitari	971.50.48.65
Farmàcia	971.50.10.37
Hospital d'Inca	971.88.85.00
Parròquia	671.643.548
Policia local	687.526.362
Ràdio Taxi Inca	971.88.10.20
Urgències mèdiques	061
Tel. Emergència	112

CRÒNICA

GENER

Dia 3 l'ajuntament ha organitzat l'assistència a la representació del Llac dels Cignes, a càrrec del Ballet de Moscou, a l'Auditori de Palma. Hi acudiren unes 90 persones amb dos autocars.

Dia 4 es va celebrar un ple ordinari. Aquest dia es va estrenar el nou horari del bus que ens uneix amb Inca, passant per Biniamar i Lloseta. A partir d'ara també arriba a l'hospital d'Inca.

Llabrés. Enhorabona a tots els guanyadors.

Aquest mateix dia va morir a Selva el mancorí, Bernadí Mateu Mir, de can Xantis, als 93 anys. Donam el condol als seus familiars.

El mateix dia 5, es va inscriure al Registre Civil la nina Alba Velasco Cifuentes, filla de Francisco Miguel i Esperanza, que havia nascut el passat dia 26 de desembre de 2016. Enhorabona als seus pares i familiars.

Dia 7 ha tengut lloc a Santa Llúcia la tradicional xocolatada i l'assistència ha estat nombrosa. Després a l'església ha tengut lloc el concert de nades amb un programa de dues parts: la primera de Nades Celtes, a càrrec d'Aina Lucena, cant i piano. La segona part a càrrec de la Coral parroquial que ha interpretat un seguit de Nades populars i altres de polifonia religiosa.

Dia 9 dilluns es reinicien les classes a l'escola i les demés activitats al poble.

Dia 10 va començar a fer feina una educadora social a mitja jornada, contractada a través de la Mancomunitat. També s'han iniciat les obres de la nova aturada del bus, ampliant la voravia de devora el jardí de Son Morro.

Dia 11 va néixer el nin Martí Serra Deyá, fill de Martin i Joana Maria. Enhorabona als pares i familiars.

Dia 12 apareix al Diario de Mallorca la següent informació:

“La comunidad educativa se moviliza para exigir al Govern un colegio nuevo. La APIMA y los alumnos del centro Montaura recibirán hoy al conseller Martí March y parte de su equipo con camisetas reivindicativas”.

Dia 5 arribada dels Reis d'Orient a la plaça de Baix a les 18 de l'horabaixa. Seguidament han visitat l'ajuntament i des del balcó han saludat als pares, mares, nins i nines. Després, a l'interior de l'església, han repartit els regals als infants. També han donat els premis als guanyadors del concurs de betlems i de postals de Nadal:

Concurs de betlems: 1r premi, germans Francesc i Simó Ramis Moranta. 2n premi, Tomeu Campomar Beltran i 3r premi, Manuel Rodolfo Ramos.

Postals de Nadal: El premi fou per Marta Reynés

El conseller d'Educació i part del seu equip, ha visitat Mancor per tenir una reunió a l'ajuntament amb el membres del Consistori, professorat i membres de l'APiMA per tal d'analitzar la necessitat de la construcció de la nova escola.

Dia 13 ha mort n'Antònia Ripoll Alba de "can Tià", als 84 anys. Donam el condol als seus familiars.

El mateix dia 13 la premsa continuà fent-se ressò

de la visita del conseller d'educació "Hemos venido a dar la cara", "El Govern solo evaluará la construcción de un colegio nuevo cuando tenga el solar".

El divendres dia 13 es va fer un taller didàctic familiar de construcció de ximbombes a càrrec del mestre artesà Jordi Cloquell "Artiller" a la sala d'actes de l'ajuntament donant inici als actes de les festes de Sant Antoni.

També va tenir lloc l'apertura de l'exposició "Haiku" de Miquel Clar a la sala d'actes de l'ajuntament.

Dia 14 comença el curs "Aprender en família". "Crianza con apego y respetuosa". El curs constarà d'una trobada mensual, de gener a octubre, els dissabtes de 10 a 13 h. al C/ Santa Llúcia, 17, coordinat per Estela Berenguer, educadora social.

Dissabte, dia 14 horabaixa, varen tenir lloc un seguit d'actes: amollada de coets i encesa del fogueró a la plaça d'Alt, sortida de dimonis que voltaren el poble, ballada popular a càrrec de Festa Pagesa a la plaça de l'ajuntament, torrada popular entorn del fogueró on cadascú va dur el seu menjar, coberts, plats i tassons, i l'ajuntament hi va posar el vi, aigua i refrescs.

Per acabar la diada va tenir lloc la V Sonada de ximbombes i Glosada. "Sant Antoni i el dimoni / han fet un gran fogueró / per torrar-hi sobressada / i qualche botifarró".

El diumenge dia 15 a les 16 hores es va representar la Llegenda de sant Antoni i sant Pau a la cova del desert a càrrec de la família de can Massip i posterior baixada del corb des del campanar de l'església parroquial.

Seguidament tengué lloc les Beneïdes de sant Antoni a la plaça d'Alt i el lliurament dels premis de carrosses i d'animals. Enguany només hi havia dues carrosses, les dues fetes pel club d'Esplai S'Estel. El primer premi va ser per "Es Forn " i es segon "L'escola de mestre Cavaller".

Als animals es donaren tres premis: un a un ca de bestiar mallorquí de Ramon Arrom, un altre als cavalls d'en Joan Seguí i un al vadell de Jaume Estrany.

El mateix diumenge dia 15 tengué lloc a Selva un acte que sota el títol “80 anys de silenci”, es va retre homenatge a les persones de Selva executades i represaliades a la guerra civil. Entre les quals hi ha Jordi Colom Estarellas, pare de l’amo en Miquel Colom Femenias, casat i resident a Mancor a la plaça de Baix. Es pensen que les despulles del seu pare foren trobades al cementeri de Porreres en les excavacions recents. Està pendent de confirmar pels resultats d’ADN.

En Miquel Colom acompanyat de la seva família

Dia 16 s’obri la matrícula per al curs gratuït de fotos i vídeos amb el mòbil per a majors de 55 anys. Les classes tendran lloc a la Biblioteca municipal els dimecres 8, 15 i 22 de febrer, de les 16 a les 18 hores.

El mateix dia es publicà a premsa “ Un minicoche choca contra un muro” amb la foto d’un veí de Mancor que patí un accident a la carretera d’Inca.

El dia 17 el govern va suspendre les classes a tots els centres educatius de la Serra de Tramuntana. També es va suspendre el bus escolar que du els alumnes d’ESO als instituts d’Inca. Donada la situació d’alerta també es va suspendre l’activitat a l’escoleta municipal. La neu va emblanquinar tot el poble, i es va anar acumulant. L’Ajuntament recomanà no fer ús dels vehicles i extremà les precaucions davant el risc de llengades i que no es pujàs amb cotxe a Santa Llúcia ja que la carretera era molt perillosa.

El dia 19 es publica al web de l’ajuntament

l’anunci que diu que el Cor Parroquial de Mancor necessita cantaires. Si vos animau, assagen cada divendres a les 20 hores a l’església.

Dia 20 l’112 ha comunicat que la previsió de pluja i vent a tota la Serra de Tramuntana, demà dissabte, serà més intensa que el que ha fet aquests dies. Que les precipitacions poden superar els 100 l/m2 damunt tot el que ja ha plogut i hi pot haver vents per damunt els 100 km/h. Es demana que s’extremïn les precaucions. Per sort va ploure bastant, els torrents anaren ben carregats i va fer poc vent a Mancor.

Varis carrers que no tenien llum degut a les pluges.

Dia 20 i degut a una avaria per un llamp a l’estació intermitja d’impulsió d’aigua, que està a la intersecció entre la carretera de Caimari i el camí de Son Maga, estarem sense aigua al poble fins dia 22.

Dia 21 hi va haver un desprendiment d’una part d’un marge a la carreta a la sortida d’Inca cap a Mancor.

Dia 22, un aparató accident de trànsit va patir una veïna de Mancor, sortint de la carretera que va cap a Inca, sense ferides greus. El dia 29 va morir en Pep Amer Alorda de “ca s’Ullot”, als 81 anys. Donam el condol als seus familiars.

El mateix dia va tenir lloc l’excursió al Salt des Freu i a l’avenc de Son Pou, organitzada per l’ajuntament. Hi participaren 41 persones.

Dia 30 començà un fort rebombori perquè a moltes cases arribaren escrits de la Concessionària “Aigües de Selva”, reclamant rebuts endarrerits que diuen que no s’han pagat. Sembla que tot va ser degut a un error informàtic.

El mateix dia es va inscriure al Registre Civil la nina Ayari Colio Mansilla, filla de Daniel i Maria de las Nieves, que havia nascut el passat dia 31 de desembre de 2016. Enhorabona als pares i familiars.

També el mateix dia hi va haver un ple extraordinari.

Dia 31 ha tengut lloc la donació de sang a l’ajuntament. Hi varen participar 27 persones i s’aconseguien 25 donacions de sang. Cap persona va donar per primera vegada. Des del Banc de Sang ens recorden que cada dia es necessiten 200 donacions de sang i tots hem d’estar implicat en aconseguir-ho.

FEBRER

Dia 2 ha mort en Toni Mora Llull de “ca s’Enderi” als 86 anys. Donam el condol als seus familiars.

El mateix dia va morir mumare, Joana Aina Mateu Mir de “can Xantis”, als 86 anys d’edat. Donam el condol als seus familiars.

A principis de mes es va produir una esllavissada de terra devora les fonts de Biniarroí, la qual cosa ha provocat una rompuda a la tuberia d’aigua.

Dia 3 va tenir lloc a la Biblioteca el conta contes “Wangari i els arbres de la pau” a càrrec de la fundació Kairós. D’aquesta manera es va commemorar el Dia de la Pau.

El dissabte, dia 4, la companyia de circ “Mama mia” va actuar al Teatre oferint: Malabarisme, acrobàcia i demés. El teatre es va omplir.

Dia 6 arribà un nou vehicle equipat pel policia local, on podrà dur el material que necessita per la seva feina. També un vehicle elèctric, el qual serà usat sobretot pel personal de Serveis Socials. Es va adquirir a través d’una subvenció.

El dia 7 de febrer va morir na Francisca Horrach Fiol “Cocona”, als 75 anys d’edat. Donam el condol als seus familiars.

La premsa del mateix dia 7, es fa ressò del mal estar de molts de mancorins pel fet de les reclamacions d’impagament de rebuts endarrerits, per part de la concessionària “Aigües de Selva”.

L’ajuntament adverteix als interessats que no paguin, i els que ja ho han fet que vagin a l’ajuntament amb el justificant d’haver pagat i els ajudaran a sol·licitar la devolució. L’empresa concessionària es disculpa dient que un errada informàtica, a l’any 2012, sembla que ha estat la causa.

Dia 8 l'ajuntament dóna compte de què a les canonades fecals del carrer Bernardí Mateu de Turixant estaven embossades de tovalloletes que no són de paper i per tant no es desfan, cal tirar-les al fons i no el wàter.

El mateix dia s'inicià la formació gratuïta per a majors de 55 anys: "Fotos i vídeos amb el mòbil". Un taller per aprendre a aprofitar el telèfons intel·ligents.

Dia 10 va morir el jove Joan Rodríguez Amengual, a l'edat de 25 anys. Donam el condol als seus familiars.

El dissabte dia 11 es va presentar a la Sala d'actes de l'ajuntament el llibre "Somnis compartits" (La identitat mallorquina a debat) amb la presència de dos dels seus autors, Joan Colom i Biel Mayol.

El mateix dia 11 es casaren a Mancor n'Eugenio Gaspar Gornati amb Myriam Karina Martino. Enhora-bona i moltes felicitats.

Camí de Biniarroi

El diumenge, dia 12, la premsa informa que l'ajuntament inverteix 24.000 euros en rehabilitar el camí que uneix el poble amb Biniarroi, gràcies a la subvenció concedida pel Consorci Serra de Tramuntana. També té previst constituir una ruta circular per a senderistes que passi per l'ermita de santa Llúcia, així el camí tendria sortida i arribada a Mancor, passant per santa Llúcia i Biniarroi.

El mateix diumenge va tenir lloc a Mancor el X Trial Mancor de la Vall, Gran Premi Motocross Horrach. Una prova del campionat de Balears. La prova es va iniciar a la plaça de l'Ajuntament cap a les zones destinades al Trial, una a la

plaça de l'Església i l'altra arribant a santa Llúcia.

A meitat de mes s'iniciaren unes obres de restauració als vestuaris i al bar del camp de futbol: enrajolat, canvi de finestres, arreglar goteres.

Dia 16 es publica a premsa: "Restaurado el camino de Biniarroi, que había sido "comido" por la maleza".

Dia 17 va morir n'Antònia Riera Sampol de "cas Sabater gros", als 91 anys d'edat. Donam el condol als seus familiars.

Dia 18 al Teatre, va tenir lloc la projecció del curtmetratge "Las cosas de mi hija" de Bernardo Arzayus. Després de la projecció va haver-hi un col·loqui amb la participació del director, Bernardo Arzayus i l'actor Carles Molinet.

El mateix dia l'Escolania dels Vermells de la Seu va cantar durant la missa a les 18:30 i després feren un concert solidari, on, a la sortida cadascú donà la voluntat per a fer possible l'activitat Sons de Barri al barri de Son Gotleu de Palma.

Diumenge dia 19 es va fer l'excursió del mes seguint el programa de l'ajuntament "Excursions familiars". Aquesta vegada es va fer la volta a la moleta de Binifaldó. Els assistents dinaren a Menut i pogueren torrar les viandes que duïen.

El dimecres 22 de febrer a les 12 h. va tenir lloc la Rueta de disfresses dels nins i nines del CEIP Montaura per diferents carrers del poble amb final a l'escola.

La comunitat educativa de Mancor de la Vall no es rendeix i segueix reclamant la construcció d'una escola nova en el municipi. Així ho va publicar la premsa: "Hoy, los alumnos y maestros del CEIP Montaura han celebrado la rueta con un marcado tono reivindicativo. Los menores se han disfrazado de superhéroes y, bajo el lema "A Mancor, escuela

nova ja", han recorrido las calles del pueblo con el objetivo de dotar la escuela de la infraestructura necesaria y quién sabe si convertirla en una súper escuela".

Mimos – Premi comparses

Maria Mora –Individual femení

A les 17'30 h. va tenir lloc un Taller de màscares a la Biblioteca Municipal.

Divendres, dia 24, va tenir lloc la Rueta dels nins i nines de l'Escoleta Montaura. La pluja va fer que tornessin enrere a mig camí.

El vespre del mateix dia va tenir lloc el ball i concurs de disfresses de Carnaval amb el DJ

Xavi – Individual masculí

LINO, al bar Can Bernat. Es repartiren els següents premis:

Comparsa guanyadora: Mimos. Un cuixot, un formatge, sal, oli, tomàtiques i pans.

Premi individual femení: Maria Mora. Unes sabates de Tiamer Shoemaker.

Premi individual masculí: Xavi Alba. Unes sabates Marma de Sebastià Frontera.

Premi parella: Margalida Moranta i Francesc Ramis. Un sopar al restaurant Maria Salinas.

Enhorabona als guanyadors !

Diumenge dia 26, va tenir lloc la Rueta Infantil. Sortida des de la plaça Espanya i arribada a la plaça de l'Ajuntament, on el grup Marta&Marina animà a tots els infants. Fou un dia de sol i calor.

El mateix dia, va morir na Margalida Coll Verd de "can Bossa", als 86 anys d'edat. Donam el condol als seus familiars.

Dimarts dia 28, enterràrem la sardina: va sortir de l'ajuntament la comitiva fúnebre amb els endolats i ploradores als rítmics més nostàlgics de la Valltukada i desfilaren fins a la plaça de Baix on el Dol fou incinerat al fogueró. Tothom que va voler va torrar sardines al fogueró amb els tiquets que havien comprat dies abans.

**Família Ramis - Moranta,
parella guanyadora**

MARÇ

Dia 2 es publicà a premsa "El Parlament instará al Govern a mejorar los centros educativos de Mancor de la Vall" fent referència que el Parlament demanarà al Govern que modifiqui el Pla d'infraestructures 2016-2018 i donar resposta a les necessitats d'escolarització del nostre poble.

Dia 3, divendres, va tenir lloc a la Biblioteca Municipal el Contacontes "Fes-me por" a càrrec d'en Xenxo Gil. Després es va fer un Taller relacionat amb el conte.

Dia 4 va morir a Moscari d'on era natural, el capellà Mn. Bartomeu Ramis, que va ser rector de Mancor de l'any 1981 fins al mes de novembre de 1982.

Dia 8 se celebrà un plenari ordinari.

El mateix dia, sota el lema "A Mancor tots els dies ... són 8 de març", amb motiu del dia internacional de la Dona, va tenir lloc a la plaça de l'Ajuntament una trobada on hi havia una paradeta informativa amb activitats diverses, manualitats i préstec de llibres i pel·lícules. L'acte va acabar amb la lectura d'un manifest per part de Biel Llobera i la projecció del Mannequin Challenge gravat per la Biblioteca de Mancor.

Dia 9 de març es va reunir la Comissió de l'Aigua a la Sala d'Actes de l'Ajuntament. Es va informar de les mesures que pren l'Ajuntament per a millorar la distribució de l'aigua potable.

El mateix dia 9 es casaren a Mancor en Pablo Garrido Salgado amb Maria Encarnación Sans Ribas. Enhorabona i moltes felicitats.

La premsa de dia 10 publica la següent notícia: “Polémica en Mancor del Valle por la tala de árboles urbanos”.

El mateix dia també es publica “Cinco municipios del Raiguer implantan la bolsa roja para potenciar el reciclaje”, un d’ells és Mancor. Serà a partir de dia 20 d’abril i l’objectiu principal és disminuir el volum de residus de rebuig i augmentar el percentatge reciclable.

El dia 11 es va reunir la Comissió de Festes a la sala d’Actes de l’Ajuntament, en la qual es varen analitzar les diferents opcions que hi ha per a la celebració de les Festes de Sant Joan de 2017.

El mateix dia, organitzat per Feim Tribu, amb la col·laboració de l’Ajuntament es va celebrar el programa “Música en família”, per a nins i nines d’1 a 5 anys acompanyats d’un adult. Els petits i acompanyants s’ho passaren bé amb cançons, danses, jocs, instruments i molta diversió. Degut a la forta demanda es feren dues sessions, una a les 16 h. i una altra a les 17 h.

També aquest dissabte, dia 11, es va celebrar una altra edició de Teatre de Barra. Es varen fer dues funcions gratuïtes sota el títol “Dones a escena” i per iniciativa de la Direcció Insular d’Igualtat; al Bar 9, “Interruptus” i a cas Puput, “Homenatge”. El públic es canvià de bar.

El diumenge, dia 12, va passar per Mancor la prova d’Atletisme per muntanya que organitza cada any “Lloseta XTREM”. Foren els guanyadors: 1r Tim Pleitje, 2n Joan Toni Mayol i 3r Zaid Ait Malek. Foren guanyadores: 1a. Joana Maria Cañellas, 2ona. Magdalena Sansó i 3a Maria Alcover. Enhorabona!.

Dissabte dia 18 i diumenge dia 19 va tenir lloc la prova del Campionat d’Espanya de Trial. És la segona vegada que es fa una prova d’aquest nivell al nostre poble. Mancor s’omplí de motos i de 59 pilots

que competiren en 6 categories. Enhorabona a tots el participants i als organitzadors que ho feren en memòria d’en Bernat de Massanella. El guanyador fou Toni Bou, 20 vegades campió del món, seguit d’Adam Raga i Miquel Gelabert. El mancorí March Horrach quedà 5è a la seva categoria. A l’entrega de trofeus hi fou present Maria Antònia Horrach, mare del pilot Lluís Salom mort fa poc en accident.

Dilluns 20 es publicà “ Toni Bou se luce en Mancor de la Vall”.

El mateix dia dos educadors de la Mancomunitat iniciaren el recorregut porta a porta per explicar el projecte Reciclam i el nou sistema de bossa vermella i blanca.

Dia 21 va morir a Lloseta el metge Joan Mateu Mateu, mancorí fill del metge, D. Pep, que va ser titular de Mancor i Biniamar molts d'anys. Tenia 88 anys. Donam el condol als seus familiars.

El mateix dia per celebrar el dia mundial de la poesia a l'ajuntament es va fer "Quatre poetes, tres llibres". Es presentaren els llibres *Ortigues* de Lucia Pietrelli, *Si són flors* de Miquel Bezares i *La carn i el goig* de Miquel Bauçà, edició a cura de Pau Vadell.

Dia 22 de març, Dia mundial de l'aigua, l'ajuntament recomana un ús responsable i informa de les obres que es faran en breu per a arreglar

les canonades d'aigua de diferents carrers.

Divendres dia 24 es fa la primera de les tres sessions del taller "Autodefensa per dones" organitzat pels Seveis Socials de l'ajuntament. Es fa al pavelló municipal i està englobat dins els actes "A Mancor tots els dies... són 8 de març".

El dissabte dia 25 de març, a la Biblioteca, organitzat per l'APIMA del CEIP Montaura, se celebrà la xerrada "Els joves d'avui i la seva relació amb les noves tecnologies" a càrrec de Manel Crespí Seguí, cap d'estudis de formació policial i emergències de l'Escola Balear d'Administració Pública.

Diumenge dia 26, excursió familiar Camí Vell de Lluc a Pollença. Foren 29 els participants.

Dilluns 27 es va dur a terme a l'ajuntament una reunió per explicar el funcionament de l'Escola de Pasqua.

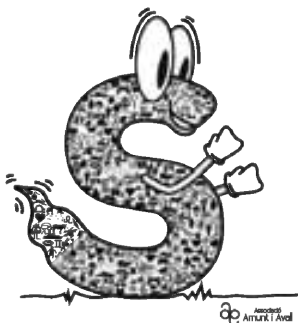
El mateix dia, al Teatre, es va fer una reunió per explicar com es farà la recollida de fems a partir de dia 20 d'abril. Els canvis suposen dubtes que s'intentaren resoldre.

Dia 28 s'havia d'iniciar a l'ajuntament el "Taller de parentalitat positiva", dirigit a les famílies amb infants de 6 a 12 anys, a càrrec de l'Educadora Social. És va suspendre per manca de quorum.

Dia 30 es va fer una reunió organitzada per Amunt i Avall de voluntaris per a la Diada Solidària d'enguany. Va ser a la sala d'actes de l'ajuntament.

Joana Maria Alba Mateu

COM CADA ANY TOT ESTÀ EN MARXA

Tendrem la Caminada solidària
el dia 23 d'abril, amb sortida a les 9 des de l'Ajuntament

Celebrarem la Diada Solidària

L'AJUNTAMENT INFORMA

P L E N A R I S

Sessió ordinària de dia 4 de gener de 2017

Donar compte de la liquidació pressupost 2015

Primer.- Aprovar la liquidació del Pressupost de despeses d'aquest Ajuntament, corresponent a l'exercici 2015, el resum del qual a nivell de capítols és el següent:

	Descripció capítol despesa	Crèdits inicials	Modificacions	Crèdits definitius	Obligacions reconegudes	Pagaments realitzats	Pendent pagament
1	Despeses de personal	389.486,82	5.195,00	394.681,82	394.677,37	394.677,37	0
2	Compra de béns corrents i serveis	490.349,84	2.795,00	493.144,84	488.554,08	464.343,33	24.210,75
3	Despeses financeres	5.407,97	0	5.407,97	2.454,62	2.454,62	0
4	Transferències corrents	104.374,37	-7.990,00	96.384,37	88.555,69	88.555,69	0
6	Inversions reals	274.656,00	192.408,82	467.064,82	358.520,25	358.520,25	0
9	Amortització de préstecs	79.374,00	0	79.374,00	78.465,67	78.465,67	0
	TOTAL	1.343.649,00	192.408,82	1.536.057,82	1.411.227,68	1.387.016,93	24.210,75

Segon.- Aprovar la liquidació del Pressupost d'ingressos d'aquest Ajuntament, corresponent a l'exercici 2015, el resum del qual, a nivell de capítols és el següent:

	Descripció de l'ingrés	Previsions inicials	Modificacions	Previsions definitives	Drets reconeguts	Drets recaptats	Pendent cobrament
1	Impostos directes.	410.500,00	0	410.500,00	469.070,86	362.747,19	106.045,76
2	Impostos indirectes.	6.250,00	0	6.250,00	16.736,91	16.486,65	250,26
3	Taxes, preus públics i altres ingressos.	212.020,00	0	212.020,00	289.717,27	263.656,89	25.074,17
4	Transferències corrents.	546.653,00	0	546.653,00	488.615,12	456.956,09	12.000,00
5	Ingressos patrimonials.	2.500,00	0	2.500,00	2.054,04	2.054,04	0
7	Transferències de capital.	165.726,00	192.408,82	358.134,82	383.061,06	375.825,69	7.235,37
8	Actius financers	0	0	0	0	0	0
	TOTAL	1.242.649,00	192.408,82	1.536.057,82	1.649.255,26	1.477.726,55	150.605,56

Tercer.- Aprovar el següent romanent líquid de tresoreria:

	Determinació del romanent de tresoreria	Import
1	(+) Fons líquids a la tresoreria municipal	700.630,59
2	(+) Drets pendents de cobrament a 31.12.2014	365.921,43
3	(-) Dotació a la provisió per saldos de dubtós cobrament	119.770,79
4	(-) Cobraments pendents d'aplicació definitiva	3.000,00
	Suma drets a cobrar	943.781,23
4	(-) Obligacions pendents de pagament a 31.12.2014	102.450,74
5	(+) Pagaments realitzats pendents d'aplicació definitiva	47.667,58
	Romanent de tresoreria inicial	888.998,07
5	Crèdits obligatoris a incorporar al pressupost 2014	0,00
6	Romanent de tresoreria per a despeses generals	888.998,07
7	Saldo compte 413 "Despeses pendents d'aplicació"	85.448,23
8	Romanent disponible per financiació pressupostària (6) - (7)	803.549,84

Quart.- Tal i com es proposa per la Secretaria – Intervenció municipal, sotmetre a la consideració del Ple Municipal l'aprovació de la dotació a la provisió per a insolvències, per un total de 119.770,79 €, determinat amb els mateixos criteris d'exercicis anteriors.

Cinquè.- Aprovar el resultat pressupostari, el resum del qual és el següent:

	Resultat pressupostari	Import
1	(+) Drets reconeguts per operacions corrents	1.245.271,05
2	(+) Drets reconeguts per operacions de capital NO financers	383.061,06
	Suma drets NO financers	1.628.332,11
3	(-) Obligacions reconegudes per operacions corrents	974.241,76
4	(-) Obligacions reconegudes per operacions de capital NO financeres	358.520,25
	Suma obligacions NO financeres	1.332.762,01
	Resultat pressupostari NO financer	295.570,10
5	Passius financers obtinguts (préstecs concertats)	0,00
6	Passius financers amortitzats (Devolució de préstecs)	78.465,67
	Variació dels passius financers	-78.465,67
7	Despeses finançades amb romanent de tresoreria	0,00
	Resultat pressupostari ajustat	217.104,43

Sessió extraordinària-urgent de dia 30 de gener de 2017

1.- Aprovar, si escau, el compte general 2015

Atès que en data 22 de desembre de 2016 la Comissió Especial de Comptes va informar favorablement el compte General 2015.

Atès que el Compte general es va publicar al BOIB dia 24 de desembre de 2016 i ha estat exposat al públic quinze dies més vuit dies per presentar objeccions i observacions i per tant va acabar el termini d'al·legacions dia 27 de gener de 2017.

Atès que a data d'avui no s'han presentat al·legacions al compte general 2015.

Atès que la Sindicatura de Comptes ens està exigint urgentment la seva presentació i per presentar-ho es requereix l'aprovació pel Ple.

Atès que la documentació que s'adjunta a l'expedient es la mateixa que va anar a la Comissió Especial de Comptes i que els membres que formen la Comissió Especial de Comptes són els mateixos que es del Ple de l'Ajuntament per tant entenem que s'ha tengut temps suficient per analitzar tots els aspectes presentats al Compte General.

I la proposta es aprovada amb 3 vots a favor dels membres de Mes i dues abstencions del PP.

Sessió ordiaria de 8 de març de 2017

1.-Modificació de l'ordenança reguladora de residus urbans i neteja

La correcta gestió dels residus suposa beneficis ambientals, econòmics i socials com son la protecció dels ecosistemes, la major disponibilitat de matèries primeres, cada vegada més escasses i cares, i la creació de nous llocs de feina relacionats amb la gestió dels residus, i en particular, amb lla gestió dels residus, y en particular, amb les indústries del reciclat.

Per tal d'augmentar el percentatge de reciclatge amb les conseqüents millores ambientals i reduir els costos de gestió de residus, l'equip de govern proposa al Ple implementar el sistema de "Bossa Vermella" i per tant es fa necessari modificar l'ordenança reguladora de residus urbans i neteja viària.

Vist l'informe de Secretaria de data 2 de març de 2017 en relació amb el procediment i la Legislació aplicable per procedir a la modificació de l'Ordenança municipal reguladora de residus urbans i neteja viària, que al seu torn va ser aprovada pel Ple per Acord de data 15 de gener de 2015,

Vist el projecte de modificació de l'Ordenança elaborat pels Serveis tècnics de la Mancomunitat des Rai-guer lliurat en data 22 de Febrer de 2017.

La proposta s'aprova amb els vots a favor del grup de regidors de MÉS, i en contra dels regidors del PP.

2.-Aprovació del Reglament de Mercat

Atesa la voluntat de l'equip de govern de crear un mercat setmanal que proporcioni al Mancorins i man-corines una major oferta comercial i a més que promogui l'activitat econòmica del municipi de Mancor amb la possible arribada de visitants, locals i estrangers, que no només podran gaudir de l'oferta comercial del propi mercat sinó també podran gaudir del poble i gastronomia de Mancor de la Vall.

Vist l'informe de Secretaria de data 2 de març de 2017 en relació amb el procediment i la Legislació aplicable per procedir a l'aprovació del reglament de mercat.

Intervé el portaveu del PP, i demana per que es decideix que el mercat es faci els diumenge, i la resposta és per que es municipis del voltant no es fa cap mercat setmanal en diumenge.

Es passa a votació el Reglament de Marcat de Mancor de la Vall, i s'aprova amb els vots a favor dels re-gidors de MÉS, i l'abstenció dels regidors del PP.

3.- Aprovació de l'Ordenança Fiscal pels Serveis Especials de Retirada de Vehicles o Objectes Pe-sats o Voluminosos de la Via Pública, i Custòdia dels mateixos.

Atès que actualment l'Ajuntament de Mancor de la Vall està autoritzant i cobrant taxa per l'entrada de vehicles a través de les voravies i les reserves de via pública per a aparcament exclusiu, prohibició d'estacionament, càrrega i descàrrega de mercaderies de qualsevol classe.

Atès que per diferents motius l'Ajuntament considera i comunica prèviament la prohibició temporal o permanent d'estacionament a determinats llocs.

Atès que una vegada autoritzada una prohibició d'aparcament l'Ajuntament té competència per la retirada del vehicle mal estacionat i que aquest Servei suposa un cost econòmic que s'ha de carregar al pressupost de l'entitat.

El Ple de la Corporació acorda aprovar per unanimitat l'ordenança fiscal reguladora de la taxa per presta-ció dels serveis especials de retirada de vehicles i objectes pesats o voluminosos de la via pública i custo-dia dels mateixos

4.-Adhesió a la tarifa simplificada de l'SGAE

Atès que la llei ens obliga als municipis a pagar a l'SGAE drets d'autor per totes aquelles activitats gra-tuïtes o amb preu de taquilla que es realitzen amb motiu de fires i festes patronals i altres events.

Atès que la FEMP ha signat un Conveni Marc amb la SGAE per tals de simplificar la tramitació del seu pagament creant la tarifa Plana SGAE per actuacions gratuïtes disponible per municipis de fins a 3.000 habitants.

El Ple de la Corporació acorda per unanimitat adherir-se a la Tarifa Plana SGAE des de dia 1 de gener de 2017, que serà de 1350 euros anuals.

També s'informa que s'ha negociat que els exercicis del 2014, 2015 i 2016 que estaven pendents de pa-gar, s'ha negociat per pagar-los al mateix preu de la tarifa plana a la que ens hem adherit, i en dos anys.

5.- Adhesió al Protocol Marc del Programa Agent Tutor

El Protocol Marc del programa Agent Tutor recull el Grau d'ajust i definició necessari per mantenir al mateix temps dues funcions:

- 1.- Ser una guia útil per la implantació i posada en marxa el Programa agent tutor a qualsevol municipi del territori espanyol.
- 2.- Estar dotat d'una capacitat essencial d'adaptació a les diverses realitats locals que puguin demandar-ho.

Atès que l'ajuntament de Mancor de la Vall està molt compromès amb els nostres nins i joves i amb la seva problemàtica.

El Ple de la Corporació acorda per unanimitat adherir-se al Protocol Marc del Programa Agent Tutor elaborat en el marc del Conveni de col·laboració entre la Delegació del Govern per el Pla Nacional sobre drogues i la Federació Espanyola de municipis i províncies (FEMP).

6.- Adhesió al Pacte ciutadà per una Mallorca lliure de Violències Masclistes

Atès que aquest ajuntament està compromès amb la lluita per una Mallorca lliure de violències masclistes.

Atès que la Direcció Insular d'Igualtat del Consell Insular de Mallorca ha redactat un pacte ciutadà per una Mallorca lliure de violències masclistes on els municipis es comprometen a :

- Treballar per fer del nostre poble una comunitat lliure de violència masclista
- Expressar públicament el nostre rebuig a la violència masclista i fer explícita la responsabilitat inqüestionable de qui la practica.
- Elaborar un pla d'igualtat de gènere des de l'Ajuntament
- Treballar en xarxa per aprofitar els recursos.
- Impulsar iniciatives de prevenció amb els centres educatius del municipi.
- Fomentar la participació de les dones i crear espais de reflexió.
- Promoure i difondre iniciatives de prevenció de les diferents formes de violència envers les dones i donar-hi suport.

El Ple de la Corporació acorda per unanimitat adherir-se al Pacte ciutadà per una Mallorca lliure de violències masclistes.

7.- Moció del grup MÉS per Mancor en Defensa de la Llibertat d'Expressió

El grup municipal MÉS per Mancor proposa al Ple l'adopció dels següents acords:

1. L'Ajuntament de Mancor de la Vall manifesta la seva preocupació per l'extensió del delictes d'enaltiment del terrorisme a actes i missatges que haurien d'estar emparats per l'exercici de la llibertat d'expressió i per les recents condemnes per aquest càrrec que fan retrocedir els ciutadans i ciutadanes a Espanya en els seus drets fonamentals.
2. L'Ajuntament de Mancor de la Vall insta al Govern espanyol a modificar la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi Penal i suprimir o bé modificar l'apartat 3 de l'article 490 i l'article 491.
3. L'Ajuntament de Mancor de la Vall insta el Govern de l'Estat i les Corts espanyoles a derogar la Llei Orgànica 4/2015, de seguretat ciutadana, coneguda com a "Llei mordassa".

La moció és aprovada amb el vot a favor dels cinc regidors de MÉS per Mancor, i el vot en contra dels regidors del PP.

8.- Moció del grup MÉS per Mancor sobre el co-govern aeroportuari

El grup municipal de MÉS per Mancor proposa al Ple l'adopció dels següents ACORDS:

- L'Ajuntament de Mancor de la Vall manifesta el seu rebuig més rotund a qualsevol inversió a l'aeroport de Palma que impliqui incrementar la intensitat de vols i de passatgers i per tant les emissions de gasos d'efecte hivernacle.
- L'Ajuntament de Mancor de la Vall insta el Ministeri de Foment i AENA/Enaire a pactar amb el Govern de les Illes Balears i els Consells Insulars els termes de la rebaixa de les taxes aeroportuàries anunciada recentment.
- L'Ajuntament de Mancor de la Vall insta el Ministeri de Foment i AENA/Enaire a no dur endavant cap actuació important als aeroports de les Illes Balears que no compti amb el consens de les institucions locals.
- L'Ajuntament de Mancor de la Vall insta el Ministeri de Foment i AENA/Enaire a vetllar pels drets dels treballadors i treballadores dels diferents serveis dels aeroports de les Illes Balears i garantir que s'evitin situacions d'explotació i precarietat.
- L'Ajuntament de Mancor de la Vall insta el Ministeri de Foment i AENA/Enaire, en compliment de l'article 32 de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears, a avançar amb les nostres institucions de manera clara i decidida cap al co-govern dels nostres aeroports, començant per decidir sobre la reinversió d'almenys el 50% dels beneficis generats pels aeroports del nostre territori en tot allò que tenguim a veure amb reduir els impactes negatius tant socials com mediambientals generats per l'activitat turística.

La moció s'aprova amb els vots a favor dels regidors de MÉS per Mancor, i l'abstenció dels regidors del PP

9.- Donar compte de la tramitació del “Pla Municipal d'actuacions sobre consum de drogues, i conductes additives”

Atès que com Ajuntament estam compromesos amb la lluita contra la droga i que som un dels municipis que encara no tenim un Pla Municipal de Drogues (PMD), tal i com marca la llei, es demana el compromís de tot el consistori en l'elaboració del PMD.

Educadora social i treballadora social expliquen quines haurien de ser les passes inicials: fer un diagnòstic per tal de saber quin tipus de consum i a quines edats. Rebrem ajuda i supervisió per part de personal de l'IMAS. L'elaboració del Pla ha de ser un procés participatiu, ja que com més entitats municipals els recolzin serà més efectiu. Es preveu un any per l'elaboració.

El ple es dona per assabentat.

10.- Moció del Partit Popular sobre la REDISTRIBUCIÓ DE LA RECAPTACIÓ DE LA LLEI D'ESTADES TURÍSTIQUES

PRIMER PUNT.- Instar el Govern de les Illes Balears, a deixar sense efecte l'acord de la Comissió d'Impuls de Turisme Sostenible i que es faci una nova proposta tenint en compte els projectes municipals.

SEGON PUNT.- Instar el Govern de les Illes Balears a la modificació del sistema de distribució dels ingressos obtinguts amb l'Impost Sostenible, donant més pes als municipis dins de la Comissió d'Impuls de Turisme Sostenible.

TERCER PUNT.- Instar el Govern de les Illes Balears, que, en cas que la proposta aprovada segueixi endavant, es facin càrrec del cost que han tingut els Ajuntaments per a la redacció dels projectes no aprovats

La moció es rebutjada amb els vots en contra dels regidors de MÉS per Mancor, i els vots a favor dels regidors el Partit Popular.

11.- Respostes als Precs i preguntes del Partit Popular de Mancor de la Vall

1.- A dia d'avui després d'haver passat pràcticament set mesos de instal·lació de la canonada del carrer Sa Canaleta ens demanam per quin motiu encara no s'ha solucionat el problema? Recordam a l'equip de Govern MÉS que així com estan les canonades donen una mala imatge de la zona antiga de Mancor i a part poden provocar accidents no desitjats als ciutadans, ja que les barreres o cons moltes vegades no estan allà on tocarien estar! Quan teniu pensat solucionar el problema?

Estam a punt de licitar l'obra que enfonsarà les canonades d'aigua a la fondària que els pertoca, i que no es va fer quan s'empedraren els carrers. Per culpa de la mala execució de l'obra en el seu moment, es produeixen taponaments de calç a les canonades durant els mesos d'estiu atesa l'alta temperatura que té l'aigua. Aquesta obra es farà amb els fons que el Consell de Mallorca va crear per a fer Inversions Financerament Sostenibles, i es fa la contractació de l'obra a través d'un negociat sense publicitat que ha d'estar adjudicat abans del 19 d'aquest mes de març. En aquests moments hi ha quatre empreses que han presentat la seva oferta, i estam tramitant la concessió a una d'elles, per tant abans de final de maig les obres haurien d'estar acabades. Si no les hem enfonsat abans ha estat per no obrir els carrers dues vegades i duplicar el cost.

2.- Vos heu posat en contacte amb la Conselleria d'Educació i Universitat per rebre informació d'una manera clara i precisa de com estan els tràmits de l'escola nova de Mancor? Perquè cal recordar que a la darrera reunió que vàrem poder assistir quedàrem realment atònits quan el conseller Martí March es va dirigir al Sr. Guillem Villalonga per recriminar-li el fet que la premsa no era el canal més adequat per a informar a la Conselleria d'Educació i Universitat que Mancor de la Vall necessitava una escola nova.

El Partit Popular de Mancor, si que vol una escola nova, en el seu moment ja comprarem els solars on s'ha de construir la nova escola, i a dia d'avui seguim movent passes per fer-la possible.

Per això els nostres companys de Palma presentaren una preposició de no llei que va ser aprovada per unanimitat a la Comissió de Cultura, Educació i Esports, on deixava clar que s'havia de modificar el pla d'infraestructures educatives 2016- 2023 prioritzant la construcció d'un nou CEIP a Mancor i que s'havien d'agilitzar els tràmits administratius necessaris per poder començar la construcció de l'escola nova.

Sí, estam en contacte amb la Conselleria d'Educació i Universitats, per poder ser inclosos en el Pla d'Infraestructures Educatives 2016-2023. Pel divendres 10 de març el batle té concertada una reunió amb el Cap de Servei de Planificació i Centres, senyor Jordi Escudero, per tractar el tema de la nova escola i exposar com es troba l'aprovació definitiva de la Modificació Puntual de les Normes Subsidiàries, passa imprescindible per tal que els tres solars adquirits per l'Ajuntament, i els altres solars que s'han d'adquirir per fer els accessos s'adeqüin a la normativa urbanística vigent. En aquest sentit, cal recordar, com bé sabeu, que no basta amb comprar uns solars, sinó que cal adaptar-los a la normativa, en aquest cas, passar-los de rústic a equipaments. I aquesta tasca s'ha prioritzat durant tots aquests mesos. A més, des de fa mesos, també estam negociant amb els diferents propietaris dels terrenys per on s'han de construir aquests accessos, per tal de poder-los adquirir.

També tenim sol·licitada una nova reunió entre el batle i el conseller Martí March per tal de seguir treballant per l'escola nova, tal i com ja es va comprometre el conseller el dia que ens va visitar.

Agraïm que des del Parlament de les Illes Balears, el vostre grup presentàs aquesta Proposició No de Llei, que va tenir el suport en la votació de tots els partits polítics i estam contents que l'escola nova sigui una prioritat per tots els partits polítics de Mancor.

Precs:

1.- Des de el Partit Popular de Mancor de la Vall consideram que la ronda nord d'Inca és ben necessari per a tots els Mancorins i Mancorines, però construïda d'una manera moderada i sense tant de consum de territori. Podríeu instar al vostres companys de MÉS per Inca que desbloquegin el projecte perquè es pugui fer la ronda sencera i no únicament la que connecta selva amb la carretera d'Alcúdia.

Des de l'equip de govern no pensam instar als nostres companys de MÉS per Inca a acceptar un model de ronda que, tal i com estava planificada implica un alt consum de territori i era excessiva, amb un impacte exagerat per tot l'entorn de Mandrava, el camí vell de Biniamar i la resta de camins rurals d'aquella zona d'Inca. De la mateixa manera que no consentirem mai que des de fora poble ens instassin a acceptar cap decisió que afecti el nostre poble, no creim que haguem d'instar als companys de MÉS per Inca a prendre decisions que són seves.

A més, en les diferents xerrades organitzades per MÉS per Mancor en els darrers anys ha sortit el tema de la Ronda d'Inca i bona part de la gent que hi participava no era partidària d'aquest gran projecte que consumeix territori i patrimoni a canvi d'una millora de temps molt poc substancial i que implicaria una pressió urbanística molt forta per al nostre poble.

2.- Des de el Partit Popular de Mancor demanam a l'equip de Govern que retira el comptador d'aigua col·locat davall el lledoner de la plaça de l'església rompent totalment l'estètica de la part antiga.

Aquesta caps a la que us referiu no és un comptador, sinó que conté una aixeta. Va ser una proposta de la concessionària d'aigües per tal de poder cobrir la manguera que durant anys ha estat amollada davall el lledoner, i que servia per omplir d'aigua els dipòsits de la màquina d'agranar els carrers. En aquests moments no trobam que rompi l'estètica de la part antiga, així i tot, ara que es faran obres en aquest carrer, si no s'ha de fer servir, podem contemplar la possibilitat de retirar-la, però repetim, abans hi havia una manguera amb una aixeta fora de la caps.

3.- Ja és costum des de que estau al govern tenir les girnaldes de bombilles instal·lades tot l'any! Almenys ja que no les retireu les podríeu desconnectar així disminuïm el consum d'energia innecessària. A part recordam que quan s'hagin d'utilitzar totes estaran fuses degut al seu mal ús.

Totalment d'acord a desconnectar-les, però no a retirar-les.

ALTRES INFORMACIONS

Taxa de fems i bossa vermella

Mancor de la Vall i bona part dels municipis que formam la Mancomunitat des Raiguer varem fer ja fa anys una aposta clara pel reciclatge i reutilització dels fems, amb la implantació de la recollida selectiva Porta a Porta, complementada amb l'aportació al Parc Verd. Des de llavors, la generació d'ingressos i la disminució en les despeses del tractament dels Residus Sòlids Urbans (RSU), van fer possible una rebaixa en la taxa de fems que paguem tots els veïnats de Mancor per la recollida i tractament dels RSU.

Aquest 2017 s'ha fet una nova reducció del 5% en la "taxa de fems". Un habitatge unifamiliar urbà que fins ara pagava 164 euros/any, passarà a pagar 155,80 euros/any.

Al mateix temps, s'ha introduït una "taxa variable", en forma de pagament per **bossa de fems vermella**, que només pagarà qui no recicli correctament. L'Ajuntament reparteix 20 bosses vermelles de manera gratuïta a cada llar, quantitat que s'estima suficient per a dipositar-hi el **rebuig** generat per una família durant tot l'any. La taxa variable és de 7,5 euros per cada 10 bosses de més que es necessitin. Aquesta variable respon al principi de "qui més fems genera, més fems paga", i ha de servir per fer una passa més cap a les directrius que marca la Unió Europea, que marquen el 2020 com any per culminar el procés de generació de fems en només un 50% no reutilitzable.

A més, a tots els municipis on fa anys que ha entrat en vigor aquest sistema, s'ha aconseguit **rebaixar** la taxa de fems en percentatges superiors al **20%**, ja que s'han augmentat els ingressos en fraccions com paper, vidre i envasos, i s'ha disminuït la despesa pel tractament de la resta de fraccions. L'Ajuntament es compromet a fer un estudi anual d'ingressos i despeses en la recollida, de manera que si hi ha millores, es seguiran fent rebaixes en la taxa.

Aprofitant aquesta rebaixa de la taxa de RSU, s'ha optat també per a distingir la taxa que paguen els comerços, indústries i empreses, passant d'una taxa que fins ara era igual per a tots (300 euros/any), a distingir tres grups de taxa diferents, i més ajustats a la realitat de les empreses del nostre municipi.

La taxa fixa amb la rebaixa del 5% i l'ajust als diferents comerços i empreses queda així:

- Habitatge unifamiliar en zona urbana	155,80 euros/any
- Habitatge ocupat per una o dues persones majors	125,40 euros/any*
- Habitatges de menys de 80 m ² en zona no urbana	76,00 euros/any
- Habitatges de més de 80 m ² en zona no urbana	117,80 euros/any
- Bars, restaurants, hotels, bancs, tallers mecànics, escoles privades i indústria de 5 o més treballadors	285,00 euros/any
- Tenda de queviures, supermercat, i resta d'indústria	237,50 euros/any
- Perruqueria, oficina administrativa, farmàcia i papereria	190,00 euros/any

* (s'ha de presentar sol·licitud a l'Ajuntament)

L'AJUNTAMENT INICIARÀ EN BREU LES OBRES DE MILLORA DEL SUBMINISTRAMENT D'AIGUA

En els propers dies començaran les obres de millora de la canalització d'aigua potable al centre del poble. Després d'un estiu en què hem sofert els greus efectes de la sequera, un augment en el consum d'aigua al nostre poble degut a l'increment de població i unes infraestructures que estan obsoletes, des de l'Ajuntament invertirem les ajudes que han arribat del Consell de Mallorca en millorar les canalitzacions que més ho necessiten per tal de garantir el subministrament durant els mesos d'estiu.

En aquesta primera fase, es canviaran i soterraran a 70 cm de fondària les canonades dels principals carrers del centre del poble, on s'han detectat els principals taps de calç. Segons els tècnics, l'alta temperatura que agafa l'empedrat i la poca distància que actualment hi ha amb les canonades facilita la formació de taps de calç.

La durada prevista de les obres és de poc més de dos mesos i afectarà els carrers Canaleta, Plaça d'Alt, Son Tomeu, Fang, Major i Plaça de Baix. Està previst que en els propers anys es continuï amb diferents accions per millorar la distribució i abastiment d'aigua

Per altra banda, més enllà de les obres, seguirem amb la campanya de conscienciació sobre l'estalvi d'aigua, que és un bé escàs i hem de limitar-ne l'ús i també prendrem mesures com l'encariment del cost per a aquells consums excessius que superin la necessitat habitual, entre d'altres.

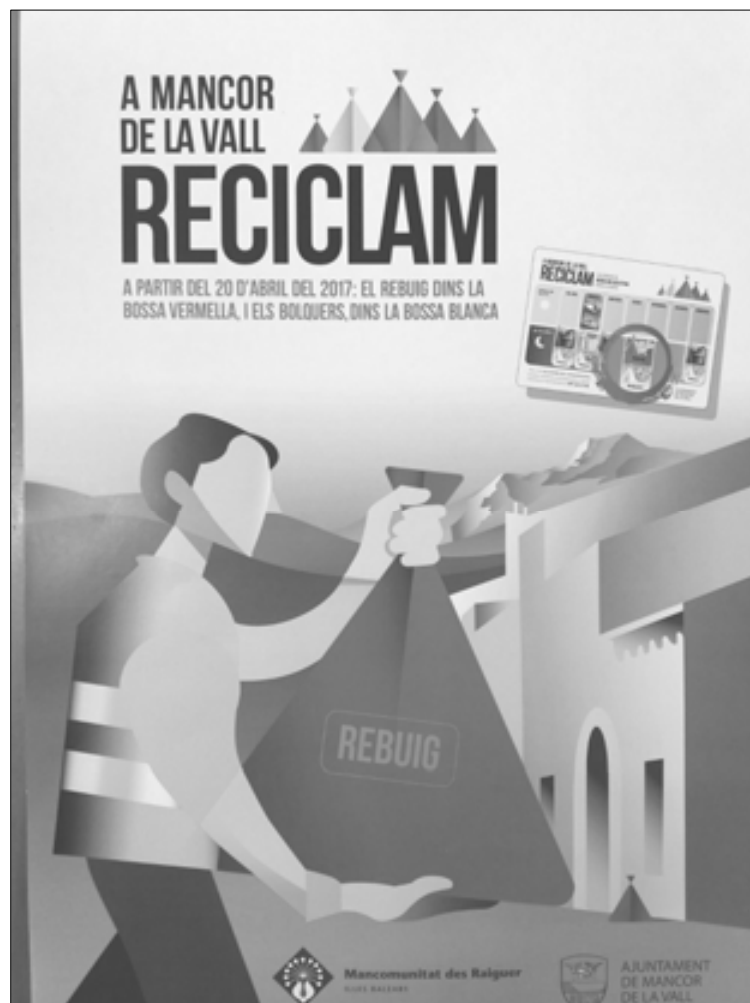
RETIRADA D'ARBRES

L'Ajuntament de Mancor de la Vall ha començat a executar la retirada d'alguns arbres situats dins el nucli urbà del nostre poble. Els arbres necessiten arrelar, necessiten generar un hàbitat òptim per al seu desenvolupament, fet que ocasiona, si no es troben ubicats en llocs adequats, la fracturació de l'asfalt i les aceres, rompre canalitzacions enterrades, disminuir la visualització de senyals de trànsit i mobiliari urbà així com disminuir la mobilitat dels ciutadans pels nostres carrers.

Els pobles i ciutats necessiten zones verdes on els arbres es puguin desenvolupar i arrelar per tal de generar un autèntic pulmó i no arbres desfigurats que creixen adaptats a les façanes i a les petites garangoles que els podem lliurar. Per sort, la nostra vall és el nostre pulmó.

La ronda que arriba al cementiri és un clar exemple de mala gestió pel que fa a aquest aspecte ja que tenim una acera que separa l'asfalt de finques plenes d'arbres i en aquesta acera deixam créixer uns arbres que dificulten el pas a una persona amb mobilitat reduïda i generen un moviment del paviment que ens suposa un elevat cost de manteniment, totalment innecessari.

La nostra intenció no és eliminar tots els arbres del nucli urbà però sí aquells que generin un impediment per als mancorins i mancorines.

ARA HA FET VINT ANYS

Del que passà a Mancor durant el primer trimestre de 1997, recordarem: Que els premis del XIV concurs de betlems que organitzà l'ajuntament foren per Francisca Maria Morell Mora, el primer, Pere Abrines Amengual el segon i Maria A. Coll Mateu el tercer.

Que dia 4 de gener la Coral de Lloseta oferí un concert a l'església parroquial de temes nadalencs.

Que a les beneïdes de Sant Antoni foren premiats els animals: el cavall portat per Llorenç Balaguer, el ca de Guillem Pons i el mul de Joan Perelló. En quant a les carrosses guanyà el primer premi la titulada "Sant Antoni i els dimonis", el segon per "Matances", i el tercer per "Foners i Romans".

Que en el concurs de disfresses de carnaval foren premiats com individuals ex-equo Pilar Mairata i Catalina Canals, per parelles Joan A. Pou i Francisca Martín i el de comparses la titulada "Ratetes". Rebé un accèssit la comparsa "Dimonieses".

Acabà el carnaval i començà la quaresma amb la celebració per primera vegada de l'enterro de la sardina, seguit d'una torrada de sardines.

Que dia 15 de març els veterans del CE Montaura disputaren dos partits de futbol en el mini estadi del FC BARCELONA contra un equip de TV3 i de Tarragona.

Aquestes ratetes guanyaren el premi a la millor comparsa del carnaval de 1997

Que dia 22 de març, com a preludi a la Setmana Santa, se celebrà un concert a l'església parroquial a càrrec dels Antics Blavets de Lluç, baix la direcció de Mn. Vicenç Juan Rubí.

Aquest any la Setmana Santa i Pasqua caigueren en el mes de març, acabant amb el pancaritat a santa Llúcia dia 31 de març.

Que al finalitzar el trimestre el CE MONTAURA ocupava el cinquè lloc en el campionat de futbol Regional Preferent.

L'entrevista del trimestre fou feta a Gabriel Fuster Fontanet "Rata". Els morts del trimestre foren: dia 4 de gener morí a Ciutat Antònia Martorell Coll, de cas fuster als 87 anys. Dia 19 de gener morí Magdalena Rotger Miquel de ca s'Esquerrà, als 85 anys. I dia 26 de febrer morí Joan Martorell Frontera de ca sa Mieta als 86 anys.

Fou inscrit el naixement de Joan Miquel Bestard Suau que havia nat el 26 de desembre passat. Dia 1 de febrer nasqué Joan Ignasi Coll Mir. I dia 21 de març nasqué Miquel Martorell Amengual.

Dia 11 de gener es casaren a santa Llúcia Bartomeu García Bonafé i Maria Rigo Amer.

(de MONTAURA núm. 38)

Biel Fiol Mateu

ANTÒNIA MATEU GUAL de *can Bernat*

El dia 27 de febrer, el dilluns dels que anomenam “darrers dies”, acudírem a ca n’Antònia Mateu Gual, coneguda a Mancor per n’Antònia de can Bernat; nom que li ve de què els seus pares varen regentar el bar que encara avui, es coneix per can Bernat.

Pensàrem que era interessant la seva presència a l’entrevista de la revista per conèixer el passat del nostre poble, i estic segur, que com podeu llegir, no quedareu decebuts.

N’Antònia viu a Inca amb el seu espòs, en Guillem Ferrer, d’ençà que es va casar. Amb en Biel Pocoví arribàrem a ca seva. Tots dos ja ens esperaven. Acomodats a la saleta d’estar, i posat en ordre l’enregistradora, començàrem la conversa.

Primer, Antònia, ens podries dir quin any vares néixer?

Vaig néixer l’any 1937. Es meus pares ja estaven en es cafè, per tant vaig néixer a sa mateixa plaça on actualment hi ha es cafè.

La família de can Bernat

Què nomien els teus pares?

Mun pare nomia Bernat i mu mare Catalina. Mun pare era de can Patró i mu mare era de ca na Catí, era cosina de ton pare.

Quants de germans has tingut?

Una germana i dos germans. Sa major era sa germana, na Paca, que fa molts anys que va morir, en Bernat és es segon, després venc jo i en Biel que és es darrer.

El cafè amb el tasser, temps enrera

El nom del cafè de can Bernat, prové de què el teu pare tenia aquest nom?

No, supòs que ve des meu padrí. Ell no hi va estar mai, però el tenia llogat. Mun pare, de jovenet, estava a França i va venir, allà hi quedaren dos germans seus. Llavors la família de l’amo en Pere, son pare de na Maria sa dona d’en Lleonard de cas Calivé, estava en es cafè i se’n varen anar, ho deixaren. Es padrí el va oferir a mun pare i li digué que si no hi volia estar, vendria es cafè. Ell va acceptar i es va casar amb mu mare, que era molt jove, i passaren a viure allà i dur es cafè. Hi estaren fins que mun pare es va posar malalt.

Tots vàreu néixer en es cafè?

Sí, tots. Mun pare i mu mare se n’anaren de noviis allà i no deixaren es cafè fins que mun pare no va estar bé de salut i el deixaren.

Hi estaren molts d'anys?

Sí. Na Paca, que era sa major, ara tendria prop de 86 anys, ja va néixer allà.

On anares a escola?

Primer vaig anar a ca ses monges. Record ses monges que hi havia: sor Esperança, sor Caritat, sor Teresa i sor Irene que era sa "jefe". Sor Irene nomia Catalina Maria Beltran Estrany, era d'Inca, era una tia de son pare d'ets Estranys, que són un parell de germans i germanes.

Després de ca ses monges, on vares anar a escola?

Llavors vaig anar a cas mestre Cavaller. Jo no hi volia anar. Noltros érem amics de na Paca sa filla des mestre. Primer hi va anar sa meva germana, Paca, però després se'n va anar a cosir a ca sa modista Gual, a Inca, i jo vaig ocupar es seu lloc.

Grup de l'escola de ca ses Monges

El mestre Cavaller era el titular de l'escola de nins. Anàveu vosaltres amb els al·lots?

Sí. Eren unes classes de repàs. Noltros ja érem juvenetes. No estàvem amb sos al·lots i estàvem a un cuarto separat d'ells, hi havia una cuina. Quan començava s'escola noltros no hi anàvem, arribàvem devers les deu, i també hi anàvem tot es cap-vespre. Pagàvem 30 pessetes i llavors mos ho va pujar a 50. Hi havia na Maria Antònia de sa Font Garrover; na Maria Carme de ses Cases Noves i una germana seva. Noltros sentíem ses explicacions que donava es mestre i na Paca, sa filla des

mestre, era sa que mos guardava en aquell cuarto.

Jo record aquesta cuina i el racó que formava a la sala gran on estàvem tots, perquè un dia, que en Simó de can Guixa, que seia prop de la cuina, en un dictat, a la mateixa paraula havia posat tres faltes d'ortografia, li va tirar el regle, des de la taula on seia el mestre, i li va fer un braverol en es front. Llavors el va haver d'estopejar. A vosaltres les nines no vos devia pegar?

A jo una vegada em va pegar a ses anques, no ho va fer molt fort, però em va posar es cul com una greixonera.

Sabem que també vares anar amb una mestra que li deien Dona Elvira, i li ajudaves a guardar els nins. Com va ser això?

Sa mestra Elvira feia classe damunt sa Botiga Nova, sa casa d'es cantó de sa plaça i es carrer que va a Turixant.

Sa mestra venia amb s'autocar des Miet i arribava més tard. Jo feia entrar ets al·lots a s'escola i les guardava, les feia un dictat, fins que ella arribava i jo també llavors quedava a s'escola. Et recordes que donaven llavors llet en pols i formatge d'aquell groc, jo li ajudava a fer sa llet i repartir-la. Un dia va venir s'inspector a s'escola i me va dir que ho podia fer. Moltes vegades dona Elvira venia a ca nostra duia qualche cosa per menjar o menjava amb noltros. Érem un poc família, es seu homo era nebot de sa segona dona des mestre Cavaller que era parenta nostra. Me regalaren un rosari de plata que encara el tenc. Hi vaig anar fins que me vaig casar.

Quan feres la primera comunió?

La vaig fer es mateix dia que la va fer na Joana "Gallineta", mos va fer es vestit sa tia Ventura, una dona que va morir molt major. Amb na Joana érem molt amigues perquè ella freqüentava molt

a ca sa seva padrina, que estava veïnat de sa nostra padrina, darrera cas metge. Amb noltros també la va fer en Monserrat de "s'Ametlà", que era un poc major que jo i en Miquel de cas "Sabater Gros", que era un poquet més jove que jo. Mos prepara sor Esperança que mos feia doctrina i mos examinaven. Record també que va fer sa comunió amb noltros, na Rosa París, perquè sa monja li deia: "Rosa, Rosa del roser florit". També va combrregar amb noltros na Marí de can Miquel d'Escorca. Normalment no tots érem de sa mateixa edat hi podia haver un o dos anys de diferència, perquè a vegades no queia bé a sa família aquell any, per falta de recursos.

Sabem que sempre ajudaves a les feines del cafè. Però moltes al·lotes a Mancor brodaven, tu vares brodar?

Sí, vaig brodar però poc. Jo brodava i no cobrava, cobrava sa tia Joana. Puc dir que jo ajudava a sa tia Joana quan no teníem feina en es cafè. Mu mare sempre deia que en es cafè sempre n'hi havia de feina.

La teva tia Joana va ser per vosaltres com una segona mare.

Sí. Sa tia Joana va viure molt senyora perquè mu mare sempre la va tenir. Record que varen venir uns senyors que vivien a Marsella, les deien ets Arbona, que la se'n volien dur allà. Ella hi va arribar anar però no li va agradar estar allà i va tornar.

Passem ara a parlar del que recordes de la vida del cafè. Supòs que tens anècdotes curioses que contar-nos. Jo encetaré el tema amb una pregunta molt concreta. Recordes si era difícil ésser filla d'un cafè i a la vegada ésser d'Acció Catòlica?

N'Antònia esclafeix amb un llarg esglai que no es pot aturar, riu de bons i de veres i diu:

Això era trist i poc de veure. Un dia sa meva germana, na Paca, —te'n recordes que jugàvem a un, dos, tres, xangues— idò ella duia una falda fonada, es va regirar i va mostrar ses cuixes. Això va ser motiu de què es capellà no la va voler absoldre, com si hagués fet un gran pecatot.

A mi, quan feien es ball a ca nostra, jo vaig anar a confessar-me perquè havien fet ball i tampoc em va voler absoldre, jo no havia fet cap pecat. Jo tota sa nit vaig estar molt malament perquè em va dir que cremaria. Jo només recordava lo que un dia m'havia dit es meu repadrí, son pare de sa padrina, em digué: "Madò "renga" —una dona que estava veïnat de ca nostra a sa plaça— és a l'infern i mengem arròs amb juevert". No vaig dormir de tota sa nit. Vaig tenir un còlic.

Me despuntaren de s'Acció Catòlica, però no ho vaig anar a aclarir, vaig continuar fent sa meva vida, però sense demanar que me tornassin apuntar a s'Acció Catòlica. Jo vaig pensar, com que no he fet mal, ja em vendran a cercar si volen res.

N'Antònia amb la seva germana i els dos germans

Podries insistir un poc amb el ball de casats que es feia en es darrers dies, normalment es dilluns, abans del començament de la Quaresma.

Aquest era es ball des casats, que va començar quan noltros estàvem en es cafè. També se'n feia es diumenge per tothom. En es des casats havien

de ser tots casats. Feien un volta pes poble amb sa banda de música que hi havia a Mancor, cercant es casats i els duïen en es ball. Un any ho feren amb un "manubrio" que funcionava rodant una "manivela". Va ser una idea d'en Toniet de la sala. Un home rodava i es passejaren pes poble a cercar sa gent. Venia també molta gent d'altres pobles.

En altres ocasions actuaven conjunts i bandes de música d'altres indrets. Me'n record que un des que tocaven era l'amo en "Verano" que era son pare de n'Antònia de can Tivet. En Bernat, es meu germà, mai li va dir es seu nom, sempre li deia: "un altra, Verano, més Verano".

Per fer aquest ball s'havia d demanar permís a governació, no ho feia s'ajuntament sinó sa societat "El Amparo Mancorense", es president era l'amo en Llorenç des "Clos d'en Gall".

Quan plovia i la gent no podia anar a fer feina al camp. Com era un dia així en el cafè?

S'estufa ben encesa. Mu mare em deia: "No n'hi posis tantes de clovees". Qualcú venia i deia: "Madona em puc torrar un botifarró?" I quan obrien s'estufa i torraven feia un fumer i a mu mare li feia ràbia. Sa gent estava molt de temps allà. En Pep "Vallaquet", que feia de sabater, aquests dies que plovia no volia ser sabater. En Pep era com a nostro, venia molt pes cafè.

Un altra persona, que jo de petita em pensava que era nostro, era en Toni de Santa Llúcia, germà de l'amo en Juanito i de na Margalida; sempre feia cap a ca nostra. Quan mun pare va estar malalt sempre mos deia si l'haviem de menester. Tanta era s'amistat que, quan va morir noltros pareixiem de família, tots vàrem plorar. Aquest dia també es jugava més a cartes. Jugaven a "Burro".

Sabem que també hi ha haver anècdotes relacionades amb la implantació de la Televisió que en principi era en blanc i negre. Què ens contes?

En Joan des "Tossals Verds" també era client nostre i quan se trobava a Mancor sempre venia a ca nostra. Mirant sa televisió va dir: "En Franco ara m'ha dit que m'enviarà un cavall. No i la setmana que ve tornaré baixar per veure si el m'ha enviat". Sa tia Joana, que era més espavilada li deia: "No creguis amb aquestes beneitures. Ni te veu". Ell li deia: "A sí, aquest home me mira". Sempre que venia mos deia "Voleu posar es caixó, que aquest homo no m'envia es cavall". Es cavall no va arribar a venir.

Ara que has parlat de la tia Joana, a la qual estimàveu molt. Era fadrina però sembla que tenia pretendents i admiradors, concretament un que freqüentava el bar, però mai se va atrevir a escometre-la. N'Antònia va fer una bona rialla, i digué: Si, en Nofre des Forn, només deia: "Ella ja ho sap, ella ja ho sap". A devora s'arc des cafè hi havia una tauleta era sa taula d'en Nofre. Cada vespre, en haver sopat venia, prenia un cafè, rom i comprava una caps de tabac "ideals", cada vespre, cada vespre lo mateix. Des d'aquella tauleta, llevaven sa cortina de sa cuina i veia sa tia Joana, només feia petit "xit, xit, xit" i ja havia festejat. No li va dir res mai.

Un altra persona que venia molt a ca nostra era na Catalina "Velluda". Fins i tot una temporada va dur sa màquina que empleava per fer jaquetes i ripuntar; venia a fer feina a ca nostra perquè li agradava molt aquell ambient des cafè.

També venia molt na Francisca "Garriguera" que anava amb bicicleta, llavors va comprar una moto. Quan plovia sa mare ja sabia que no aniria a Massanella i quedava a dormir a ca nostra.

Hi havia "estrapel·lo" de tabac? Tenguéreu algun problema amb la guàrdia civil?

Noltros veníem pastilles de picadura de tabac. No en veníem massa. No és lo mateix que es venia a

s'estany que li deien *cortero*, que estava raccionat i t'ho apuntaven a una cartilla; sa picadura era de contrabando. De tabac ros de contrabando se'n venia molt poc. Una persona que mos ne duia de contrabando era en "Piti" de Biniamar, s'home de na Paca de cas Mestre Cavaller. Duien uns paquets que pareixien de xocolata i eren pastilles de tabac, a vegades embolicades en paper o en saquets.

Un dia va venir sa guàrdia civil, sempre me'n recordaré, era un que li deien en "Real". Mu mare me va dir: "Quan els vegis despistats, duta'n allò (eren uns saquets de tabac) cap a sa cotxeria que teníem darrera. Jo me'n vaig anar i aquell m'embotonà i jo vaig fugir. Llavors em va demanar perdó, jo era menor d'edat i no em podia fer res, i ell m'havia sempentajat. Llavors vàrem ser molt amics, va viure veïnat de ca sa meva germana Paca.

Cada quinze dies venia sa guàrdia civil, sobretot quan sabien que havien entrat contrabando. Anaven a tots es cafès. Noltros amb en "Piti" ho teníem bé perquè sabíem quan vendrien.

Teníem molt bona relació amb na Paca de cas Mestre Cavaller. Jo anava a vegades, a dinar a ca seva. Record un dia que dinàvem de fideví i bollit; na Paca s'havia oblidat de posar cuera i només posà forqueta i guinavet. Va fer plat i en Cavaller va agafar sa forqueta i amb ella menjava fideví. Na Paca que li tenia poques manies, li va dir: "Animal, més que animal, què fas, per no demanar-me una cuera menges es fideví amb sa forqueta. El te pots menjar amb so plat!"

Bé, Antònia, parlem d'altres aspectes de la teva vida. Quan conegueres aquest "pollo"?

N'Antònia fa unes bones rialles i diu: Ell venia a Mancor amb en Jaume "Morret", que se va casar amb na Joana "Pupuda". Tots dos eren d'Inca, eren molt amics. El vaig conèixer un dia, però lla-

vors se'n va anar a fer es servici. Va fer es servici a Melilla i mos escrivien qualque carta. A una carta li vaig dir: Bé, en venir ja en parlarem. Ell venia bastant perquè tenia un militar que era amic d'un tio seu que estava a s'ajuntament, en Biel Mir. Llavors, quan va venir llicenciat des servici, refermàrem es nostre amor, i quan teníem 25 anys mos casàrem a Mancor.

Mos casàrem a l'església però tenc una una foto que mos férem a sa capella de ca ses Monges, ja que una monja, que li deien sor Berta, mos feia molt de cas i era molt coneguda de ca nostra i va voler que mos féssim aquella foto. Aquesta foto va sortir damunt es Balears, li va posar en Toni Pons que era es corresponsal a Inca des diari. Aquest va ser després batle d'Inca. Va venir a noces era molt amic de mun pare i de sa família.

El dia de les seves noces (capelleta de ca ses Monges)

Passàreu a viure a Inca?

Sí, a sa zona de Crist Rei.

Quant de fills heu tengut?

Un fill i una filla. Es fill nomia Guiem i va morir quan tenia 42 anys. Sa filla nom Magdalena i tenim un nét, que és molt espavilat.

Tota la família, pares i fills

Vàreu viure a la zona de Crist Rei fins que passàreu a la casa on som ara?

No. mos hem mogut molt. Quan es nostre fill tenia set anys mos traslladàrem a viure en es carrer Toni Fluxà on ara hi ha una perruqueria d'homos. Aquella casa era d'en Guiem. Mentrestant férem obra a sa casa de Crist Rei i mos ne tornàrem a viure allà. Jo no me volia moure perquè estàvem més prop des centre, però hi vaig consentir i li vaig dir a en Guiem: "En esser vella, si podem, mos n'em de tornar a viure en es centre".

No va acabar així. Quan se va casar sa nostra filla, va passar a viure a sa casa de Crist Rei i noltros mon n'anàrem en es camp. Finalment ara vivim en

aquesta casa, prop des centre, i s'han complit es meus desitjos.

Malgrat visquis a Inca vas a Mancor molt sovint? Sempre vaig en es funerals, si m'enter de la mort dels mancorins i mancorines. També, sempre que puc, vaig a festa es dia des patró, sant Joan. M'agrada molt anar a l'ofici.

Com veus el teu poble avui comparat amb el temps quan tu hi vivies?

Llavors el poble i les persones eren més familiars. Mos coneixíem tots. Ara no mos coneixem i és perquè de sa meva edat ja han tornat majors, ja n'hi ha de morts; i, per altra part, han passat a viure a Mancor molta gent venguda de fora poble, bé perquè s'han casat amb gent de Mancor o hi han passat a residir per ser un poble tranquil i molt "guapo". Ha canviat es poble, no només en s'aspecte físic sinó també amb es seus habitants. Quan jo anava a Mancor, anava a veure molta gent que ja no hi és. S'altre dia amb en Biel, es meu germà, que anàrem a un funeral, em deia quan anàvem pes carrer: "Tenc una gran pena, perquè passam per unes cases on no hi ha ses persones que coneixíem".

N'Antònia i en Guiem a una festa

Per acabar, dues coses més. Com veus a la joventut d'avui dia?

Et posaré un exemple, sa Rua. Què és avui sa Rua? Es passegen, disfressats i fan bulla. Moltes coses d'abans han desaparegut, poca gent les conserva. Altre temps, es dijous Llarder, per exemple, tothom feia fava parada, una greixonera, coca amb tallades. Es vespre se vestien i anaven a fer fresses. Era una altre món.

Sa vida i sa societat han canviat molt. Ara tothom té telèfon, tablets, etc. i des de ben petits ja manegen aquests instruments. Avui hi ha molts de pares i mares que no parlen amb sos fills. En podríem parlar molt de temps.

Vols afegir res més per als que llegiran l'entrevista de la revista?

No. Ja he dit moltes coses. Jo l'estim molt a Mancor. M'agrada anar-hi i sempre he recordat ets anys que vaig passar i record ses amistats de sa meva joventut.

Amb n'Antònia i en Guiem mirarem moltes fotografies i n'escollirem algunes de les que hi ha a l'entrevista.

Abans d'acomiar-nos varem poder tastar un tros de coca i un trosset de greixonera que havia fet n'Antònia. Tot molt exquisit. Agraïrem les paraules de n'Antònia pels bells records que ens ha proporcionat del nostre poble de Mancor d'antany.

Jaume Gual i Móra

ALGUNS CONSELLS ALS PARES PER AJUDAR ALS SEUS FILLS

- Procurau que descansi el temps necessari.
- Aconsellau-li una bona organització i planificació del temps d'estudi.
- Creau un clima familiar afectiu i motivador.
- Elogiau els seus èxits i valoreu positivament els seus esforços i qualitats personals.
- Tractau cada fill o filla segons la seva manera de ser.
- No compareu mai els èxits o fracassos d'un fill o filla amb els d'altres membres de la família.
- Proposau-li metes i esforços possibles i realistes.
- Preocupau-vos dels com a persones, no només com a estudiants.
- Criticau i corregiu les seves equivocacions o errors.
- No voleu compensar els vostres fracassos amb els èxits del vostres fills.
- Llevau ferro als problemes familiars o personals.
- Orientau-lo en cada una de les opcions que haurà de fer al llarg de a seva vida acadèmica.
- Respectau les decisions que prengui, després d'haver-los consultats
- Valoreu per damunt de tot, la felicitat del vostres fills
- Comuniquau-vos amb el professorat per conèixer com va a l'escola i dissenyar conjuntament allò que millor l'ajudarà a fer el seu camí.
- No oculteu la informació que ha de conèixer el tutor o la tutora, per dolorosa que sigui.

ESGLÉSIA LOCAL

PASQUA DE RESURRECCIÓ

La nit és fa clara i transparent. La màgica llum de la lluna plena, la primera de la nova primavera, indica l'inici de la celebració de la Pasqua, la nit més gran.

La terra ha covat la llavor, aquell gra de blat que cau a terra i mor: el dissabte sant, el dia del silenci, del descens a les profunditats de l'hades, ha fet fermentar el drama de la creu. La mort no té la darrera paraula, i aquesta nit, a la llum del ciri Pasqual, sabem reconèixer, com els primers deixebles, la seva presència entre nosaltres: Jesús és viu!

"Qualsevol nit pot sortir el sol" cantàvem, dècades enrere, utòpicament. "Qualsevol nit..." , el drama profund de la creu... ¿Serà el final de la utopia de Jesús? Tot acabarà aquí? "... "Pot sortir el sol"... A l'hora de la major foscor, esdevé allò totalment inesperat i sorprenent: Jesús es viu i se'ns ha manifestat.

Els primers deixebles en varen esser testimonis oculars; però el seu testimoni no és simplement dit en paraules, sinó en la vida sencera: la resurrecció de Jesús transforma totalment les seves vides. Els que morts de por, havien abandonat al Mestre, ara confessen amb valentia, plens d'alegria, que ell ha ressuscitat. Ja res no els pot aturar.

Nosaltres, de manera semblant, també estam cridats a compartir aquesta experiència: perquè la resurrecció de Jesús, per qui l'experimenta, és un fet fundant: transforma les nostres vides. És una experiència vocacional: qui el descobreix viu i present en la seva vida i en la vida de la comunitat, no pot sinó seguir-lo...

Tal volta, per fer aquesta experiència, sols necessitam un poc de la gosadia d'aquelles dones que, amb intuïció femenina, anaren al sepulcre: sabien en el més profund del seu cor que la Vida i l'Amor de Jesús eren més fort que la mort. També nosaltres, si sabem mirar amb aquesta intuïció, il·luminat per la llum de la fe, podrem anar als nostres sepulcres (els nostres dols, les nostres penes...) i descobrir-hi la Vida del Ressuscitat.

Que sigui, aquesta Pasqua, i aquesta transformació nostra, el motiu d'una immensa alegria.

P. Vicenç Miró Morey

HORARIS DE LA SETMANA SANTA

Dia del Ram: 9 d' abril, a les 12'00. Benedicció de Rams i seguidament missa

Dijous Sant: 13 d'abril, a les 18'30, Celebració del Sant Sopar

Divendres Sant: 14 d'abril, a les 19'00, Celebració de la Passió del Senyor, Processó i Davallament

Dissabte Sant: 15 d'abril, a les 21'30, Vigília Pasqual conjunta de tota la Unitat Pastoral a l'església de Santa Maria la Major d'Inca

Diumenge de Pasqua: 16 d'abril, a les 10'00 Processó de l'Encontre i seguidament missa de Pasqua

DES DE L'ARXIU

LA VENDA AMBULANT (1940 - 1970?)

L'objectiu d'aquesta aportació trimestral és, molt freqüentment, testimoniar fets, esdeveniments i costums del nostre poble, dels que no ens resta constància escrita i, perquè puguin aflorar hem d'acudir a la memòria dels majors de la comunitat mancorina, pròpia o d'oïda. Aquest és el cas del tema que avui ens ocupa: la venda ambulante fins ben entrat l'últim terç del segle passat. Als documents de l'arxiu municipal fins a l'any 1950 no apareix cap referència reguladora, ni impositiva, ni informativa sobre aquesta activitat comercial. Hem escorcollat records de gent major i alguns de la meua infantesa — dècada dels 50— que em romanen en una nebulosa molt indefinida.

Tot i la gran crisi econòmica que ens malmena amb persistència, de cap manera és comparable l'actual situació amb la de l'època a què ens referim, sobretot la compresa entre 1940 i 1960. La pobresa era endèmica i la seva entitat s'aprofundeix més si la comparam amb l'actualitat. Avui només tractam el comerç d'aquesta pobre economia. L'activitat comercial era pràcticament inexistent, llevat de botigues i carnisseries que abastien els rebosts.

Per molt enrere que ens facem veurem que l'home canvia béns per béns, treball per béns, béns per moneda de canvi o béns per diners: la història del comerç és remota. La primera meitat del s. XX fou pobra però la societat, i no em refereixo particularment a la mancorina, s'adaptava a les diverses situacions adverses per aconseguir no només la subsistència vital sinó també roba, estris, mercès i mercaderies per aconseguir-se el benestar millor.

En parlar de "venda ambulante" ens referim a petits comerciants (venedors) o petits menestrals (indústria) que venien de fora oferint un producte o activitat determinades. Deim "ambulante" perquè no era fixa en el temps i no disposaven d'un local on exercir l'activitat. Com veurem, segons el producte, uns anaven de carrer en carrer, altres entraven als domicilis, altres tenien un indret fix, on exposaven els productes.

Passem al detall.

PEDACERS

Tal vegada fos l'activitat més humil juntament amb els "pellers". El pedacer no "venia", "canviava". Sempre se situava davall del lledoner — l'únic que ens queda— de davant l'església. Les dones acudien amb roba, soles de goma i botelles de xampany. El valor de la roba es determinava segons el pes que mesurava la romana del pedacer, i les soles i les botelles valien segons la quantitat. Feta la ponderació del que duïen les dones, el pedacer oferia plats, tassons, gerros... normalment estris de cuina o objectes d'ornament de la llar.

PELLERS

Els pellers que jo record eren gitanos "zingaros" hongaresos. Una família molt humil, amb fills menors, que aixecaven una tenda a l'espai que hi havia vora el torrent, aleshores descobert, a s'Ametlar, exactament on ara hi ha la piscineta ornamental. Els pellers tapaven forats a pelles i calderons i calderes d'aram. Per endurir el material estanyaven el sòl de les pelles, els aplicaven una capa d'estany. Era gent nòmada i romanien acampats al poble fins que acabaven la feina. Jo record la tenda instal·lada a s'Ametlar i també hi ha testimonis d'haver-los vist treballant a la plaça de Dalt davant son Nadal.

"COSIRIBELLS" (cossis i ribells)

Era un personatge molt popular a Mancor, i no únicament pel treball que feia. Amb una senalla penjada a l'esquena: una baldufa taladradora, grapes i filferro. Si els pellers tractaven materials de ferro i aram, cosiribell arreglava objectes de test: cossiols, ribells, greixoneres, olles, plats grossos... ajustava crivells amb grapes, que aplicava a uns forats fets amb la baldufa, i cordava greixoneres i olles.

VETES I FILS

Era un llosetí que va començar el negoci de venda ambulant de productes de merceria, que al transcurs del temps va fer fortuna amb un negoci de venda estable a Lloseta, on va obrir una tenda "Las Violetas", just al començament del carrer que condueix a Biniamar. A Mancor venia amb un carretó de roda alta on tenia un moble tot ple de caleixets: botons, agulles, vetes i fils... com el nomenaven.

ES GENI

Era inquer. Pujava a Mancor en l'autobús de cas Miet. Muntava una paradeta davant de can Tonet amb el permís de madò Vicenta, la família de la qual aleshores hi vivia. Penjava tot de material de confecció i roba ja confeccionada, molt senzilla.

En Simó "guixa", aleshores un al·lotet estava pendent del negoci d'"Es Geni" per la propina que rebia per ajudar-lo a desfer la parada i tragar la mercaderia al Miet.

TELES DE ROBA

Venia a Mancor un venedor d'Inca, que arribava amb un motoret "mosquito". Duia a l'espatlla el que dèiem un mocador gros de tela mig obscura amb retalls de teles per confeccionar prendes de vestir.

ARGENTER

De tant en tant arribava l'argenter. Recorria el poble amb una maleta plena de joies: anells, polseres, cadenes... entrava a les cases que el reclamaven i allà mostrava el que duia i el negoci es feia allà mateix.

PEIXETERS

Fou sempre l'activitat comercial ambulant més preuada i freqüent. A Mancor no hi va haver peixateria fins a les acaballes del segle, quan la va obrir en Camilo, que de nin i jove havia viscut a Mancor i tengué molts anys una peixateria a Inca. Fins llavors, des de principis de segle, venien a Mancor peixaters, primer en carro, d'Alcúdia o de Palma, aleshores sempre a l'horabaixa, ja que no hi havia temps d'arribar més prest des de la mar. Per això el peix sempre era per sopar. Més tard venien d'Inca, durant

anys, dos peixaters, molt coneguts al poble, en Bonnin i en Pafort, ja en petits camionets. El peixater s'anunciava a toc de corn i feia dues aturades, a la plaça de Baix i a la plaça de Dalt. El peix fresc que arribava a Mancor era gerret, sorells, bogues, alatxa, rajada, mussola i llampuga. A la plaça de Dalt es posava davant ca's Sabater Gros i, a vegades, si no venia tot el producte deixava a madò Maria qualche caixa per si la podia vendre.

FOTÓGRAFS

Als anys quaranta, cinquanta i seixanta era costum anar a Inca, a ca un professional, per fer fotos, diguem-ne, artístiques, en motiu de primeres comunions, noces, majoria d'edat, etc. Així tenim a la memòria els fotògrafs Rosselló, Payeras i Pujol. Però freqüentment, sobretot en les dècades dels quaranta i dels cinquanta, venia a Mancor un fotògraf de qui no he pogut identificar ni el nom ni la procedència; feia les fotografies dins cas Sabater Gros i col·locava un trípod amb una fotografia, de reclam, davant la casa com a senyal de la seva presència.

Al mateix temps es feu famós a tota l'Illa el fotògraf Pep Mascaró de Maria de la Salut. Aquest però era més selectiu i venia amb motiu d'esdeveniments —les fotos que tenim del primer homenatge a la vellesa són seves— o fotografies escolars grupals o individuals. Les fotos que encara molts conservam, asseguts a una taula, llapis en mà i un mapa al fons, foren fetes per Mascaró.

Per cert, l'única referència que he trobat a l'arxiu d'activitats foranes afecta a les fotografies. Al registre d'entrades dels primers quaranta anys hi ha una circular del Govern Civil ordenant la denúncia de la possible presència d'estranyes que fessin fotografies pel terme de Mancor. Els fotògrafs professionals es degueren queixar i dies més tard entrà un altre escrit aclarint que la prohibició de fer fotografies només es referia a possibles espies de països bel·ligerants, enemics dels aliats d'Espanya.

ESMOLADORS

Aquesta activitat també era assídua. A Mancor venia un inquer, a peu, amb l'aparell de roda per esmolar guinavets, guinavetes i tisores. Aquest esmolador va deixar d'anar de poble en poble i es va instal·lar a Inca, a la Plaça Fluxà. Era famós per la feina ben feta.

GITANOS

Vull citar també la presència de gitanos nòmades que apareixien de tant en tant per Mancor.

Venien en carros i s'instal·laven a la zona del pou de la carretera d'Inca. No es dedicaven pròpiament a la venda ambulants; les dones gitanes anaven a les cases i oferien pronosticar la ventura amb l'examen visual de les mans. He sentit dir que coincidint amb la presència d'aquesta gent molts de galliners quedaven nets.

Podria citar també XIFONERS (Simonet, 3J —en Joan Biniarroier hi va treballar bastants anys—) ES MURER, que va venir molts anys amb productes d'hort, primer amb carro i més tard amb un camionet que conduïa una filla seva i repartia de casa en casa; aquest comerç, però, ens és més recent en el temps i no és exponent de les penúries dels casos anteriors.

Tomeu Ripoll Pou.

DE TOT UN POC ... COSES DE CA NOSTRA

QUI DIES PASSA, ANYS EMPENY

Mes de maig

El nom de maig ens ve de “maius” del calendari romà. És el mes de la transició entre la primavera i l'estiu. La natura està en plena ebullició. És un mes idoni per fer remeis amb herbes, i per preparar l'oli de serp. Es creu que és el moment en què les serps tenen més virtut remeiera. La creença coincideix amb una altra que sosté que pel maig les serps deixen el seu verí damunt una pedra i per tant es poden agafar sense cap perill: *"Quan el maig és a la fi, les serps deixen el verí; però quan el juny entrarà, el tornen agafar"*.

Les pluges de maig són decisives per a les collites i desperten la inquietud de l'home del camp si no n'hi ha: *"Maig calent i plujós, fa l'any ric i abundós"*. Però a més del caràcter benefactor per al camp, hi ha la creença que l'aigua de maig té certes virtuts. Es creu que beure aigua de maig comporta salut, que rentar-s'hi la cara afaforeix la bellesa i que banyar-s'hi els cabells els enforteix i fa créixer: *"Aigua de maig, fa créixer el cabell un raig"*.

Les fires, els balls, les celebracions, d'aquest mes constituïen veritables cerimònies rituals de cultes agraris relacionats amb la fertilitat, la fecundació de la terra i la reproducció de llavors. En segons quins indrets s'encenien fogueres amb les males herbes del camp creient que d'aquesta manera s'allunyaven els mals esperits que podien fer malbé les collites.

Festes

Dia 1 se celebra la festa dita del treball, instituïda com a festa internacional a l'any 1889.

Dia 3 es la festa de la Creu que està directament relacionada amb la festa de l'arbre, creant un lligam entre arbre i natura, entre creu i religió.

El primer diumenge de maig, dia 7, és la fira de Sineu i se celebra la Festa des Jai a Búger.

Dia 14 és la festa de sant Macià que abans se celebrava en el mes de febrer. Ara no es pot aplicar el refrany que sí es podia dir en el febrer “l'oronella ve i el tord se'n va”, perquè en el maig ja no hi ha tords han fugit cercant climes més freds.

Dia 22 és santa Rita, patrona dels funcionaris. El dijous, dia 25, és la festa de l'Ascensió. Dia 30 és sant Ferran, patró dels governants.

Llunes

Quart creixent, dia 3. Lluna plena, dia 10. Quart minvant, dia 19. Lluna nova, dia 25.

Mes de juny

El nom d'aquest mes sembla que deriva de la deessa romana Juno. És el sisè mes en el calendari actual, quart per als antics romans. Durant aquest mes el sol passa de Gèminis a Cranc, començant l'estiu a l'hemisferi boreal i l'hivern a l'hemisferi austral.

És el solstici d'estiu, quan la llum del sol té més durada sobre la terra, que fins aquest dia haurà anat augmentant. Té trenta dies. En el món mediterrani, basat en els cultius cerealistes, el juny marca un dels moments més importants de l'any, ja que és el temps de la sega del blat, el temps de les messes. Són també els darrers dies de la primavera —el 21 d'aquest mes entra l'estiu— i tot mostra la joia i l'alegria

per la proximitat d'una bonança que, si es produeix, serà un bon senyal: *"Juny brillant, any abundant"*. La verdor del camp ja ha tornat grogor, or de les espigues de blat esponderós.

Arriba l'estiu i el setanta d'abril, això vol dir que es poden llevar tots els fils de damunt i anar a la fresca. Aquest mes serà la plena dels albercocs, prunes i cireres, les fruites

més saboroses de l'estiu, i les peres de sant Joan, i les primeres figues flors, i si ve bé els melicotons i les maduixes. Tot un món d'exquisits gusts per al paladar i per la vista!

Festes

Dia 4 és el diumenge de Pentecosta, cinquantè dia després de la Pasqua i deu dies després de l'Ascensió. Es diu Pentecosta o Pasqua Granada.

Dia 13 és sant Antoni de Pàdua, conegut vulgarment per sant Antoni dels albercocs. Dia 15 és el Corpus que se celebra el diumenge següent, dia 18.

Dia 21 Dia 24 festa de sant Joan, patró del nostre poble. Dia 29 festa de sant Pere. Dia 30 sant Marçal.

Llunes

Quart creixent, dia 1. Lluna plena, dia 9. Quart minvant, dia 17. Lluna nova, dia 24.

Dia 21, a les 4,24 h, entra el solstici d'estiu i marca el pas de la primavera a l'estiu. El sol arriba al seu zenit després del recorregut més llarg de l'any. Aquest dia es produeix el dia més llarg i la nit més curta de l'any.

Mes de juliol

És el mes del sol, el mes de la calor, i juntament amb l'agost també és el més sec. Si plou acostuma a fer mal: *"Trons pel juliol, treuen el dol"*; tot i que és un mes poc plujós. El Sol regna: per això fou dedicat a Juli Cèsar —julius— ja que el Sol és símbol imperial. Segueixen les tasques de les messes: batre a l'era i omplir els graners, o ensofradors, i la palla als pallers o dins els sostres. *"Per juliol, niguls amb lluna, per*

a la vinya mala fortuna". Temps de caçar la perdiu, quan el sol és fort. Viurem moltes festes patronals, que s'iniciaren amb les del passat sant Joan a Mancor. Un mes considerat benigne, però també malèvol, sobretot el pleniluni —el "flament de juliol"— que duu malaventura: porcells i llocades que hi neixen, es moren.

Temps de canícula, el període de quatre a sis setmanes —que va des de finals de juliol fins a finals d'agost— durant el qual fa molta calor. Es creu que

comença per santa Margalida i acaba per sant Bernat de Claravall (20 d'agost). *“Santa Margalida l’encén i sant Bernat l’apaga”*

Festes

Dia 2 és la festa de la Mare de Déu de la Victòria. Dia 10 festa de sant Cristòfol, patró dels conductors.

Dia 16 la Mare de Déu del Carme. Dia 20 santa Margalida. Dia 22 santa Magdalena.

Dia 25 festa de sant Jaume. Dia 16 santa Aina. Dia 28 santa Catalina Tomàs. Dia 30 festes patronals dels sants Abdon i Senén a Inca. Acaba el mes amb la festa de sant Ignasi, el dia 31.

Llunes

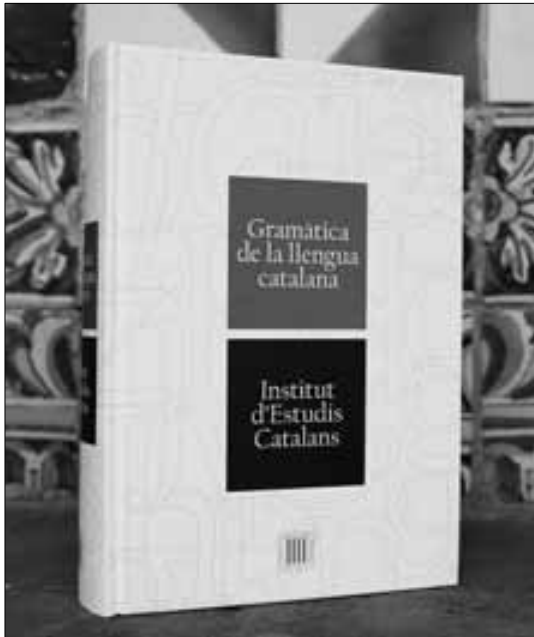
Quart creixent, dia 1. Lluna plena, dia 9, Quart minvant, dia 16. Lluna nova, dia 23. I un altre quart creixent, dia 30.

LA NOSTRA LLENGUA

Refranys populars: “Al maig, cada dia un raig”

Els refranys meteorològics tenen una gran productivitat i tradició en català. Molt s’han encarregat de difondre’ls i popularitzar-los els nostres homes i dones del temps! Tenim molta diversitat climàtica. Vivim, en certa manera, pendents del temps i dels seus capricis. Les dites primaverals sobre l'abril i el maig fan referència a la generositat de les pluges d'aquest període. Així, quan deim que *“Pel maig plou a raig”*, ens estam referint a la freqüència de la pluja d'aquest mes. I quina manera millor d'expressar-ho que amb un refrany que abraci tots dos mesos? *“Aigua de maig, de raig a raig; d'abril, de fil a fil”*. En castellà diuen que *“Llueva para mi abril y mayo y para ti todo el año”*, en referència a com és de preuada la pluja d'aquests mesos: la més important de tot l'any. Segons Joaquim Bartrina, expert en meteorologia, en un article que va aparèixer el 1881 a la revista La Renaixença, titulat la *“La meteorologia popular”*, diu que *“Aquest refrany (Aigua de maig, de raig a raig; d'abril, de fil a fil) conté dos aforismes: l'un referent a l'abril, l'altre al maig. Indiquen que quan plou al primer d'aquests mesos, ho fa poquet, a gotes, que això vol dir 'fil a fil', mentre que el mes de maig aboca les aigües, com deim en mallorquí “l’ha donada per l’amor de Déu”, a raig fet, a balquena. De totes maneres, “En abril, cada*

gota en val mil". I ara, que es parla tant de canvi climàtic, ens podríem demanar: plouia igual al final del segle XIX que el que plou actualment?. Potser el canvi climàtic haurà de comportar alguns canvis en els refranys que fan referència al temps.

Nova gramàtica publicada per l'IEC

Una frase feta: "Tocar amb un dit en el cel"

Vol dir que hem obtingut un èxit o un resultat bo. Ho podem veure a través d'aquest exemple: "Quan li varen augmentar el sou, es va pensar haver tocat amb un dit en el cel."

Es diu precisament "amb un dit", perquè el cel s'imagina com allò que hi ha de superior, com allò que hi ha d'ideal. Des de la terra ja feim molt si el podem tocar amb la punta del dit. Per això, es deu dir tocar només amb un dit en el cel, perquè per entrar-hi totalment, des de la terra, seria una cosa encara més difícil.

Hi ha altres expressions amb un significat aproximadament igual: "Tocar la traginada". En aquesta frase feta, ja no hi surt la paraula "dit": "Amb una mica de subvenció que rebrem, ja

haurem tocat la traginada". La paraula "traginada", segons el

DCVB, significa la part més alta d'una casa, és a dir, el sostre o sòtil. Per tant, amb la subvenció que rebrem, entendrem un gran benefici.

Usos lingüístics

Paraules negatives en sentit positiu: *Què vols res?* Que ha vingut ningú?

A les oracions interrogatives, condicionals i a algunes altres (*que en vengui cap i s'hi posarà la mà; el dia que et faci res, m'ho has de dir*), les formes *res*, *ningú*, *cap*, *mai*, *enlloc*, *pus* i *gens* tenen valor positiu, és igual que dir "qualcú", "qualque cosa", etc.). A les oracions negatives o quan s'usen totes soles en una resposta, tenen valor negatiu: "*Que en vols cap?* -*No en vull cap*, o simplement *Cap!*. *Que em diràs res?* *Res!*

Vegem el valor positiu original d'aquests mots: *Cap* s'ha de relacionar amb el substantiu *cap*, *res*, amb el substantiu llatí *res*, que vol dir "cosa"; *mai* procedeix de *magis* ("més") també llatí, com *pus*, del llatí *plus* ("més"); *gens* procedeix de *genus* ("raça") i la formació de *enlloc* és evident: "en lloc".

El valor positiu originari d'aquestes formes es veu encara als reforçaments *ni mica* i *ni gota*. *Mica* té el valor de *gens* a Eivissa, com *gota* a altres llocs. El mateix valor positiu tenia al principi el reforçador de les negacions *pas*; aquesta forma significava, òbviament, "passa" (i convé dir que es va usar a les Balears amb els dos valors, positiu i negatiu.

(*Extret de línia Directa, Palma 1992*)

Jaume Gual i Móra

DE TU A TU... CARLA MORA MARTÍ

Senzilla, discreta i propera... aquestes són algunes de les característiques que descriuen na Carla Mora Martí, una mancorina nascuda dia 25 de febrer de 1996. Actualment estudia el segon curs d'Educació Social a la Universitat de les Illes Balears, una passió que intenta combinar, sempre que pot, amb la pràctica de qualsevol esport. Assegura que n'és una autèntica enamorada.

Una cançó... Tic-tac, d'Anegats, perquè em transporta a les festes d'estiu. Em transmet molta alegria, em recorda bons moments; sempre que l'escolt em peguen ganes de ballar.

Una pel·lícula... Mil veces buenas noches, la vaig veure no fa gaire i em va encantar. Tracta la història d'una reportera fotogràfica de guerra, a la qual sorgeix un conflicte quan es demana si realment paga la pena lluitar cada dia de la seva vida per mostrar injustícies, ja que no sap si la gent entén i fa cas del missatge que ella pretén comunicar: pel que de veritat passa als llocs que estan en guerra, no el que la televisió ven.

Un llibre... La felicidad desesperadamente, d'Andre Comte. M'agrada perquè l'autor hi reflexiona sobre el concepte de la felicitat. Assegura que sempre volem el que no tenim, i per aquest camí no arribarem a ser feliços plenament. La felicitat consisteix a viure la vida gaudint-ne, no acumulant béns materials.

Un color... El verd! M'agraden els colors alegres!

Un animal... Sempre m'ha fet molta gràcia l'ós panda. El trob molt acollidor i m'agradaria tenir-ne un a ca nostra. A més, es tracta d'un animal molt tranquil, una qualitat que jo també compartesc.

Una persona que admires... Na Marga Simonet, professora de llengua castellana que vaig tenir a l'institut. Es preocupa molt pels alumnes, sempre en treu el millor. És una apassionada de la seva feina.

Un desig... Salut per a la meva família. I també poder viatjar molt!

Un dia especial... El dia en què vaig aprovar segon de Batxillerat, perquè era el final d'una etapa de molta feina i esforç. A més, suposava un gran canvi: deixar l'institut per començar a estudiar el que m'agradava a la universitat.

Un nom d'home... Me n'agraden dos: Albert i Pau. No et sabia dir per què...

Un nom de dona... Polita, el nom de ma mare, perquè sense ella jo no seria res.

Un defecte... Som bastant conformista, per tant, no sempre don el cent per cent de mi. Sempre em conform amb molt poc, generalment en molts situacions podria donar més...

Una virtut... Tenc molta paciència.

Un lema... Viu i deixa viure. L'expressió s'explica per ella mateixa. Ens hem de preocupar menys del que fan els altres, que cadascú faci el que vulgui...

El teu plat preferit... El tombet! M'agraden moltíssim les verdures i, a part, duu patates, salsa de tomàtiga i carn o peix... El resultat és fantàstic!

Què t'agrada de Mancor? M'agrada que és un poble petit i que els joves ens duim molt bé. Ens podem ajuntar diversos grups per fer pinya, per fer poble...

Què no t'agrada de Mancor? A molta gent li agrada fer els comptes als altres. Hi ha massa xafardeig...

Qui t'agradaria que respongués aquest qüestionari? En Pep Frontera. És una persona a qui tenc molta estimació. Pens que és molt competent en tot el que es proposa i segurament pot aportar punts de vista molt interessants.

ARRELS

Fa gairebé 6 mesos, el 9 d'octubre de 2016, que a cas Miet se celebrà el canvi de Junta i començà una nova etapa dins l'Associació, on els nous encarregats de dirigir-la es marcaren una sèrie de tasques primordials com eren:

- Una nova organització basada en el consens, democràcia interna i fent feina com un equip.
- La sortida de cas Miet i trobar un nou lloc on exercir les nostres activitats associatives.
- Organitzar i dur a terme la XIV Fira de l'Esclata-sang i la Muntanya.
- Aclarir el tema patrimonial d'Arrels.
- Incentivar les nostres colles de manera que cada una d'elles augmenti el seu nombre de participants.

Tropa de Cavallers

- Aconseguir un millor suport de l'Ajuntament i de tot el poble, per fer d'Arrels una associació més forta, integradora, estimada i respectada per tot el nostre poble.

Ens adonam que estam aconseguint complir els nostres objectius, estam treballant en conjunt, decidint en consens i si fa falta amb discrepàncies però en una sola direcció.

Vàrem tenir Fira! Encara que ni nosaltres pensàvem que sortiria tan encertada. No bastaria tota la revista per explicar el complicat que és organitzar una Fira com la nostra i creiem que els mancorins i fora vilers quedàrem molt contents.

Dia de presentació de la XIV Fira

fosca on tot eren discussions, crits i malentesos.

Amb l'Ajuntament hem firmat un Conveni de cessió del local on antigament hi havia situat l'antic Ajuntament, al carrer Bisbe Nadal. Es tracta d'usar-lo com a magatzem i no com a centre social, ja que l'espai no dona per a més.

Ens queda molt de camí per recórrer i molta tasca per fer, però si tenim paciència amb les dificultats que ens trobarem i les podem sortejar, aconseguirem el que és l'objectiu primordial, **MANTENIR VIVA L'ACTIVITAT CULTURAL AL POBLE.**

Hem sortit de cas Miet i vaja que no va costar!, salvàrem un desnonament abans de la Fira, el seu propietari ens deixà un bon temps per buidar el local i també això va costar i no estigué exempt de polèmiques.

Les relacions amb l'Ajuntament son fluides, cordials, com diuen ara "de bon rollo", encara que ja veurem el que passa quan negociem el nou pressupost per a la XV Fira, potser no serà tot tan de color rosa, encara que estam molt animats, ja que venim d'una etapa

La Junta Directiva

ASSOCIACIÓ AMICS DE LA TERCERA EDAT

Activitats fetes aquest trimestre i programació de futur

L'Associació ha seguit el calendari previst respecte a les activitats setmanals del curs 2016-2017.

Dia 19 de gener es va anul·lar una excursió cultural pel mal temps.

Dia 19 de febrer es varen festejar els darrers dies amb l'acostumada fava pelada i una suculent grixonera pròpia del temps. Dinar tradicional de carnaval que no s'hauria de perdre.

Dia 19 de març els associats tornaren trobar taula posada per a un dinar del que gaudiren una vuitantena llarga de persones.

Durant el trimestre la Junta Directiva s'ha reunit en dues ocasions. En ambdues reunions treballaren en el programa d'activitats per a enguany i en l'última s'aprovà.

Per al mes d'abril hi ha previst el dinar de la segona festa de Pasqua a santa Llúcia i una visita i concert a les Coves del Drac, i sopar al Molí d'en Sopa.

Pel maig s'ha programat la Diada de l'1 de maig, l'ofrena floral a Lluc i un cap de setmana a un hotel.

Tomeu Ripoll Pou

TONI SASTRE OLIVER

L'amo en Toni de can Massip.

Va néixer a Selva dia 14 de setembre de 1894, fill d'en Biel i Margalida.

Es va casar amb na Joanaina Celiá, també descendent de Biniarroí i de nuvis varen anar a viure a la possessió de can Massip, que l'havia comprada el seu pare.

Tingué dues filles i un fill: Na Margalida, en Biel i na Maria.

Era una persona molt devota i a al llarg de la seva vida fou l'obrador de sant Antoni. La seva responsabilitat era fer-se càrrec de tota l'organització de les festes de sant Antoni: Ofici major del sant, sortida de dimonis i fogueró, i també les beneïdes.

Ell va caçar el corb que davallava cada anys del campaner a la cova de sant Antoni i sant Pau. Al principi el tenia ensinistrat i quan l'animal es va morir, l'embalsamà i baixava a través d'una corda amb una. Sempre es va fer així fins que darrerament s'ha tornat al corb ensinistrat.

Ells mateix feia les caretes dels dimonis amb diaris, paper usat, i cola de farina emprant pintures casolanes com pega de marcar les ovelles, carbó etc. i la seva dona feia es vestits. Molts de nins coneixien ca seva com a *"Sa casa dels dimonis"*.

El dia de sant Antoni tot era festa a ca l'amo en Toni. Ell feia venir quatre canonges i el millor predicador del moment. Tots dinaven a casa seva. La seva dona feia bunyols per a tot el poble i les carrosses passaven per davant i per darrera ca seva per brufar-lo amb mistela.

Aquest any les seves nétes li han volgut retre un petit homenatge, que voldrien repetir cada any.

A la foto podem veure, acompanyats d'amigues i amics, els membres de la família, només hi manca l'esposa de l'amo en Toni:

L'amo en Toni a l'esquerra. La sa seva filla Margalida al centre, amb el capell de mariner. A la seva esquerra, el seu fill Biel i a baix, asseguda i vestida de pagesa, la seva filla Maria.

LLÉPOLS DEL LLÚPOL

CRAFT BEER WORLD CUP 2017

Aquest any 2017 serà any de mundial. Ben igual que fa dos anys vàrem fer un campionat europeu, enguany feim el mateix format de campionat però a nivell mundial. Bona excusa per anar provant bones cerveses d'arreu del món.

Estam ja a la fase vuitens de final. Ens queden 4 grups de 4 països a cada grup.

Dia 4 de febrer es varen enfrontar, a ses Deveres de Caimari, el grup A. Japó contra Bèlgica i EEUU contra Alemanya, sortint com a guanyadores les belgues i les nord-americanes. Va ser un tast de gran nivell i d'una qualitat exquisida, tant pel menjar com per les cerveses

participants. En acabar vàrem poder ballar una bona estona amb el grup DISCOVERS.

Dia 4 de Març es van enfrontar, a Beer Room d'Inca, el grup B: Canadà contra Irlanda i Noruega contra Catalunya. Ambient de cerveses per un molt bon tast. Varen passar ronda Irlanda i Catalunya.

A l'altra part del quadre hi tenim el grup C on hi ha Àustria-Escòcia i Panamà-Dinamarca i el grup D Rússia-Nova Zelanda i Holanda-Anglaterra. El grup C s'enfrontarà a cas Puput dia 1 d'abril ja veurem qui passarà la ronda.

Després ens quedaran dues eliminatòries de quarts de final per acabar amb una Final a Quatre el dia de la MOSCART.

Salut i birres!!

ESCOLETA MONTAURA

Començam l'any després de les vacances de Nadal, els infants tornen a l'escoleta ben contents i il·lusionats. Comparteixen amb els seus companys i companyes el que han fet durant les festes i tot el que els han duit els Reis Mags.

Nosaltres continuam amb les nostres rutines i ens preparam per rebre Sant Antoni, banyetes, capes, cançons, ximbombes, màscares... omplen les nostres aules.

Durant aquesta setmana de Sant Antoni i degut al mal temps no vàrem poder fer les activitats que havíem programat, però així i tot hem pogut gaudir de contes de dimonis i passar una festa molt agradable.

Quasi sense adornar-nos arriba Carnestoltes, aquest segon trimestre és molt curtes i tot ve molt seguit.

Entre totes vàrem decidir la disfressa i aquest curs, els nostres nins i nines es converteixen en petits pollets.

Durant la setmana de carnaval vàrem fer la proposta de dur una cosa divertida cada dia, complements que tenim per casa ens han servit per passar bons moments i divertir-nos tots plegats.

Divendres vàrem fer la ja tradicional festeta amb les famílies, el temps no ens va acompanyar molt però els pollets ben valents vàrem fer la volteta i finalment vàrem acabar

l'horabaixa fen un berenar amb les famílies al menjador del CEIP Montaura.

Moltíssimes gràcies a tots, sense la vostra ajuda i participació seria impossible poder fer aquestes propostes.

I acabat el carnaval, preparats per rebre

la Jai Quaresma. La nostra velleta amb set cames.

El primer dia contam la història d'aquesta dona peculiar i de per què de les seves set cames, també explicam que cada setmana anirem llevant una cameta i en acabar ,, arriben les vacances de Pasqua.

Aquest mes de març ha arribat la primavera i comencen els dies de sol que ens permeten fer activitats en el pati i gaudir molt més del temps fora les aules.

El mes passat no varen sortir els nins i nines que celebren l'aniversari durant el darrers mesos de l'any així que hem pensat que els posarem aquest trimestre.

Moltes gràcies i disculpau.

ANIVERSARIS

CATERINA I JAUME

LUCIA

MARIA ÀNGELS

RAFEL

LLUC

ANIVERSARIS

NÚRIA

MATEU

IAN

PEP

SANDRO

BERNAT

BLANCA

LLUC

MOLT D'ANYS !!!

CEIP MONTAURA

PRIMERA DIADA DE PATI

Els darrers anys s'ha sentit molt que els infants no saben jugar, que cada vegada necessiten més estímuls per sentir-se satisfets i així i tot s'avorreixen aviat. El mercat de la joguina els ho dona tot fet: pepes que parlen i es mouen, màquines que hipnotitzen i sols exerceixen els pulgars, i molts altres

Per això, ens hem posat mans a l'obra: pares i mares, nins, nines i mestres, ens hem reunit per donar vida al pati de l'escola i convertir-lo en aquesta "capsa" que els infants utilitzaran segons les seves necessitats.

PARES, MARES, NINS, NINES I MESTRES EN ESTRETA COL·LABORACIÓ

Com a mestres, ens agradaria tenir una escola en condicions, amb àrees atractives i noves per poder seguir innovant amb una metodologia d'autodescobriment i plena de recursos per ajudar-nos en la tasca. Però per ara no la tenim i no per això ens hem d'aplegar de braços i esperar d'asseguts.

exemples que no fa falta posem aquí perquè la majoria de nosaltres sabem que mentre la joguina perd interès després de poc temps, la capsa que la contenia es converteix en un element de misteri, d'imaginació, de creació...

Volem tornar a aquell temps que els nins havien de pensar, imaginar i crear per jugar. Els volem oferir aquesta oportunitat de gaudir de la seva infantesa, jugant al que els vengui de gust en un ambient engrescador i segur.

Tanta sort que comptam amb unes famílies compromeses i feineres que entenen la importància de formar part de l'educació i ensenyament dels seus fills. Per això els hem d'agraciar la seva col·laboració en la renovació i reconversió del nostre pati.

Aquestes darreres setmanes se n'ha fet molta feina al pati i els alumnes estan encantats amb les novetats i estan contents quan arriba l'hora de pati per poder gaudir d'aquest nou entorn, sense botons, sense pepes que parlen, simplement amb la seva imaginació i les seves ganes de jugar.

Gràcies pares, mares, nins, nines i mestres per estar amb nosaltres!!

BIBLIOTECA MUNICIPAL

31-01-17 BIBLIOPADRINS

Lectures i reflexions damunt la PAU

Lectura-narració de “La Fusteria”, “El monjo dels cocos” I
Narració de WANGARI I ELS ARBRES DE LA PAU (premi
Nobel de la Pau any 2004)

03-02-2017 Contacontes “Wangari i els arbres de la Pau”

03/02/2017 Club de Lectura “La vida al davant / La vida ante sí” d'Èmile Ajar”

En Belleville, un suburbi Parisenc ple d'immigrants il·legals i misèria, sobreviu Momo, un nin musulmà orfe, acollit per la senyora Rosa, una dona gran jueva supervivent d'Auschwitz, juntament amb altres fills de prostitutes. Momo ens explica en primera persona aspectes de la seva vida, entremesclats amb pensaments i reflexions sobre el seu món, la solitud, la por, els afectes ... fins arribar a un final que ens com-

mou.

Tot això escrit amb un llenguatge molt directe on podem trobar humor, ingenuïtat i tendresa.

03-02-2017 Contacontes “ Fes-me por”

Agrair en Xenxo que voluntàriament ens va venir a contar la història del Gall Martí que un matí que va anar a despertar a tothom amb el seu Quiquiri-quic!

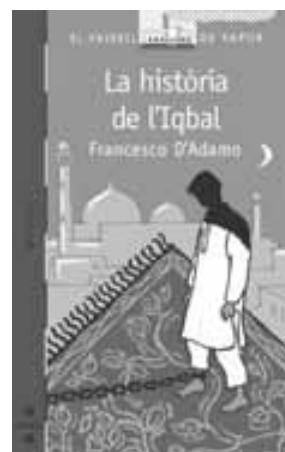
Es va trobar amb un gran problema! Resulta que tenia un Sanglot espantós que assustava a tots... HIP, HIP !!

08-03-2017 Club de lectura Biblioteca- Escola 6è “ La història de l’Iqbal” Francesco d’Adamo

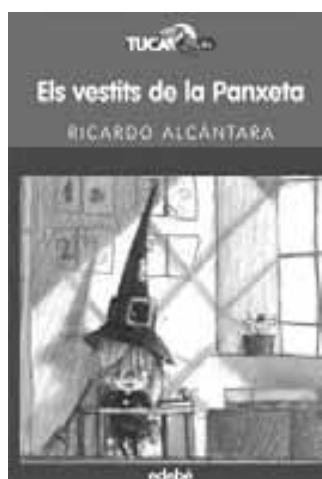

La novel·la transcorre als anys 90 al Pakistan. La història explica com un nen de 12 anys, l’Iqbal, entra a treballar en una fàbrica de catifes on els treballadors són nens que estan cedits pels seus pares per pagar un deute. L’amo els sotmet a les injustícies i els maltractaments propis de l’explotació infantil. L’Iqbal intenta mitjançant diverses

maneres alliberar-se juntament amb els seus companys i canviar de vida. Allà l’Iqbal fa amistats que l’ajudaran a sobreviure i a agafar forces per escapar i entrar a col·laborar en una associació d’alliberament de l’explotació infantil. Gràcies a la seva valentia aconsegueix ésser reconegut arreu del món.

15-03-2017 Club de lectura Biblioteca- Escola 2n “ Els vestits de la Panxeta”

Els vestits de la Panxeta de l’autor Ricardo Alcántara ens ha fet reflexionar a través de la seva protagonista, la Panxeta una nina bruixa, sobre l’autoestima personal, el respecte als companys, l’amistat...

22-03-2017 Club de lectura Biblioteca- Escola 5è “ Háblame del fantasma del faro” de Tina Blanco.

En Jano, na Tea, n'Aurora i el fantama Tristante són els protagonistes d'aquesta novel·la d'amistat, misteri i aventura que ens explica:

- El pas de la infantesa a l'adolescència. Els estius a la costa.
- Les repercussions de la separació dels pares en els fills.
- Reflexió sobre el pas del temps i les professions que desapareixen.
- Les noves tecnologies i la seva incidència en la vida diària.
- Els fantasmes, la pirateria
- Els fars, unes construccions embolicades en misteri, imprescindibles per a la navegació.

24-03-17 Club de Lectura “ Una temporada para silbar” Ivang Doig

"No cuina, però tampoc mossega". Així comença l'anunci en el qual Rose Llewellyn, una vídua de "bons costums e disposició excepcional", s'ofereix a la tardor de 1909 com mestressa de casa; la frase capta immediatament l'atenció d'Oliver Milliron, un vidu amb tres fills i poca traça en les tasques domèstiques, que la contracta per posar una mica d'ordre a casa de Marias Coulee, Montana.

Una història memorable, ambientada a principis de segle XX, però contemporània en els seus temes i universal en la seva percepció del cor humà.

29-03-2017 Club de lectura Biblioteca- Escola 3r “ Amanda Chocolate” de Bernard Friot

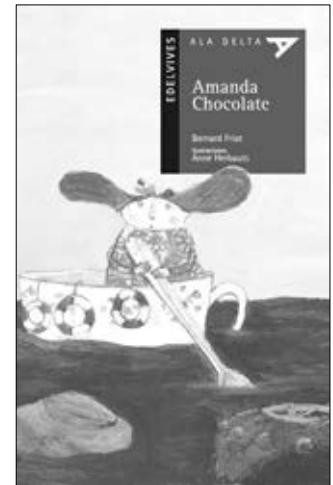
Nicolás és un prestigiós mestre xocolater i la seva filla Amanda s'alimenta cada dia amb les delicioses creacions del seu pare ... fins que es farta de menjar xocolata i decideix

canviar aquesta situació. A partir d'aquest moment, l'autor proposa tres possibles versions per arribar al final de la història però el final que m'agradà més fou el que cada nin de 3r s'inventà.

**Ahhhh! Hi
hagué degus-
tacions de
Xocolata.**

INFANTS I ADOLESCENTS

Els infants no són projectes de persona o futures persones, són persones completes i de ple dret. I la seva vida es conjuga en present i no només en futur. Sovint ens ho hem de recordar de bell nou i corregir la tendència a parlar-ne com a projectes que algun dia seran però que encara no són. I exactament el mateix passa amb l'adolescència. Moltes vegades avantposam l'adolescència a les persones dels adolescents. Deim "Vosaltres, els adolescents" perquè els miram des de "Nosaltres, els adults", i d'aquesta manera se'ns desdibuixa el que ens uneix més profundament i podria ajudar-nos a comprendre'ns millor: la nostra condició comuna de persones.

Els adolescents es fan preguntes sobre la vida i els grans temes de la vida: l'amor, el desamor, la mort, l'enamorament, la sexualitat, l'amistat, el treball, els diners, la felicitat, la justícia, la injustícia i tants altres. Els interessen molt més del que sembla i volen formar-se'n una idea i opinió pròpies. A vegades, la seva manera d'atansar-s'hi és tan intensa, tan extrema, tan poc convencional —fins i tot amoral—, que molts adults la cataloguen un poc despectivament com a "coses d'adolescents". No s'adonen, segurament, que es tracta d'una expressió desafortunada, que fa passar el que és essencial per inútil o intranscendent, i que pot abocar els adolescents a desconfiar de nosaltres i a la llarga a desencantar-se de la vida.

L'adolescència, com totes les etapes, té les seves meravelles i les seves dificultats. I, com totes, s'ha de viure intensament i assaborir tant com es pugui. Ha de servir per conèixer-se millor i per créixer interiorment, per desvetllar nous potencials, per construir noves fortaleses, per viure noves aventures i omplir-se les butxaques de noves troballes i nous tresors.

Per tot plegat ens convé tenir ben present que els adolescents són persones, abans que adolescents. I que moltes de les coses més importants que els passen no són coses d'adolescents sinó coses de persones, d'éssers humans que desperten a la vida, que volen estimar-se la vida i que volen ser estimats. Ho volen i ho necessiten com totes les persones. Tots necessitam sentir que som vàlids i que la vida és hermosa, per tenir ganes de fer alguna cosa vàlida amb la pròpia vida.

FEIM TRIBU

MÚSICA EN FAMÍLIA

El passat 11 de març Feim Tribu organitzà un taller de música en família per nins de 1 a 5 anys, amb la finalitat de crear un espai lúdic per compartir amb tota la família. Cançonetes, danses, jocs, instruments... varen ser el mitjà perquè petits i grans s'ho passassin bé

en un capvespre entretingut gaudint d'una experiència musical amb els infants.

Va tenir lloc a les instal·lacions de l'Escola Infantil Montaura. El facilitador va ser en Pere Goñalons, mestre en educació musical.

Varen participar quinze famílies amb un total de 39 participants. Va tenir tant d'èxit que es varen haver de fer dos torns, així i tot varen quedar 5 famílies sense poder participar, per aquest motiu aviat el tornarem fer.

**Estau atents si voleu
participar!!**

IRATI FONSECA RASO, CAMPIONA DE BALEARS DE GIMNÀSTICA RÍTMICA

La nina Irati Fonseca Raso va néixer a Mancor el 6 de novembre de 2006. Amb només cinc anys va començar a practicar Gimnàstica Rítmica, esport en el qual va destacar des del principi per les seves qualitats.

Entrena al club Rítmica Inca 14 hores a la setmana. Amb vuit anys es va proclamar campiona de Balears en la categoria escolar Benjamí mitjà i amb nou una altra vegada campiona de Balears en categoria escolar benjamí superior. El cap de setmana del passat 18 de març de 2017 es va disputar a Ciutadella el campionat de Balears Individual Base en el qual es va proclamar campiona de Balears amb

corda, consolidant la seva plaça per a la participació en el campionat d'Espanya Individual Base que se celebrarà el proper mes d'abril entre els dies 26 i 30 a Guadalajara.

El Diario de Menorca comentava el Campionat de Ciutadella amb aquestes paraules:

“El pom de classificades en aleví base, corda, va quedar configurat amb la menorquina Clara Olives, que va conquesta el subcampionat balear —només la mallorquina del Rítmica Inca, Irati Fonseca Raso, va signar una puntuació més gran— aconseguí el Campionat”.

ENHORABONA, IRATI !!!
ENDAVANT, QUE HI HAGI
SORT AL CAMPIONAT D'ESPANYA !!!

CONCERT DELS VERMELLS DE LA SEU A MANCOR

El dia 18 de febrer, com conta la crònica de la revista, va tenir lloc a la parròquia del nostre poble, l'actuació dels "Vermells de la Seu". Animaren la celebració eucarística, presidida per Mn. Antoni Vadell, Rector de la Unitat de Pastoral de la Mare de Déu, i a continuació oferiren un concert.

La formació, d'ençà del novembre de l'any 2000, està dirigida per n'Antoni J. Salvà, amb alumnes dels col·legis Sant Josep Obrer i Corpus Christi de Palma, a partir de 8 anys i que han iniciat la seva formació musical a l'Escola de Música de Sant Josep Obrer. Actualment en formen part 63 cantaires.

El concert s'emmarcà en el programa que duen a terme amb el nom de SONS DE BARRI. Programa que va néixer com a proposta i per arribar la música a tots els nins i joves del barri de Son Gotleu, de la mà del seu director, Antoni J. Salvà, junt amb tot l'equip de professors i directors corals de l'Escola de Música Sant Josep Obrer, i amb la coordinació conjunta amb l'Ajuntament de Palma i la Plataforma Educativa que hi ha al mateix barri.

L'objectiu de l'activitat no és altre més que educar a través de la música, la qual és l'eix fonamental per impartir uns valors importants i necessaris per a qualsevol societat (treball en grup, èxit col·lectiu a partir de l'esforç individual i conjunt, disciplina, compromís, respecte, unió, tolerància, diversitat, etc.)

L'activitat pretén, a més d'educar a través de la música, els següents objectius:

- a) Aconseguir que l'activitat musical duta a terme reverteixi al propi barri, millorant el sentiment de pertinença a la seva comunitat, la convivència als espais públics i dinamitzant la seva vida comunitària.
- b) Desenvolupar un projecte comú i corresponsable entre tots els agents i entitats (mestres, centres escolars, Conservatori. Àrea d'Educació Municipal).
- c) Integrar diferents col·lectius mitjançant activitats socials i comunitàries, sent la música l'element cohesionador.

El programa que desenvoluparen fou molt aplaudit pels assistents que ompliren l'església del poble. Al final es recolliren aportacions voluntàries per tal de col·laborar econòmicament a la tasca tan meritòria que es duu a terme.

Volem agrair el seu treball desitjant que amb els anys es pugui canviar dins la barriada les drogues i delinqüència per instruments musicals i veus que cantin la llibertat i el dret a una educació per a tots.

Jaume Gual Mora

MANCORINS PER EUROPA

Enguany el grupet de mancorins, que des de fa anys surt a l'estranger per conèixer ciutats universals, ha visitat Budapest. Igual que l'any passat foren 11, que podeu veure a la fotografia. Budapest, ciutat imperial, altiva, bellíssima Buda des de Pest i Pest des de de Buda, amb el Danubi enmig midant quina de les dues guanya en bellesa. Foren cinc dies molt intensos: visita al centre històric d'ambdues voreres del riu, experiència d'un balneari termal, dinar en un passeig fluvial pel Danubi i excursions a Gödöllő i a Viena.

Budapest és una ciutat meravellosa, neta, monumental; capital d'un poble que ha patit molt des de que va acudir a aquestes terres a l'Alta Edat Mitja fins

quasi als nostres dies. Sobretot s'ha vist molt maltractat en les dues guerres mundials; a la segona fou aplastat primer pels perdedors i després pels vencedors, fins a la caiguda del règim soviètic a tocar de la dècada dels noranta del segle passat, fa 17 anys. Tot això que sabem per la història es fa present a la vista de carrers, places, edificis i monuments.

No va faltar l'ensurt del darrer moment. Els dos vols de tornada a Palma, via Berlin, es cancel·laren dotze hores abans de la sortida. La paciència, la comprensió i la confiança del grup impediren que els nervis malmenassin l'òptima convivència fins al darrer moment.

Arribarem a Mallorca migdia més tard del previst en un vol directe des de Viena. I com que el món és molt petit a l'aeroport de Viena trobarem en Joan i na Francisca de can Fressa, que venien de Praga.

Tomeu Ripoll Pou

EDUCAR L'HÀBIT LECTOR

Nombrosos estudis afirmen que el percentatge d'infants que durant la infància i l'adolescència llegeix per interès personal és alarmantment baix, mentre que la majoria dels que llegeixen ho fan per obligació. Segons els especialistes, el motiu és la falta d'hàbit. És a dir, els infants no s'han format com a lectors des de petits, sinó que viuen la lectura com una imposició que els requereixen els estudis o els adults.

Recomanacions:

Llegir una mica abans de dormir. No només noves tecnologies. Llegir en veu alta. Els adults cal que donem exemple. Llegir per gaudir, sense estrès.

IMATGES D'AHIR

FAMÍLIA DE CA SA PUJOLETA, ANY 1951-52,
davant ca seva. al carrer Principal

Encara crec que moltes persones, sobretot les més majors, coneixereu aquesta família. Començant d'esquerra a dreta i pels més joves, la primera és na Francisca Colom Femenias de Selva, germana d'en Miquel casat amb n'Antònia de *cas Ropit*, la segueix na Magdalena Vallori Pizà, coneguda per *sa Pujoleta*, el seu germà Joan, de *can Nas* conegut com a bon rellotger i músic que tocava el contrabaix, l'altre home és en Bernat Martorell Mateu *Biniarroier*, conegut popularment per en "*Bernardo de sa Botiga Nova*".

Le dues dones majors són germanes, madò Maria i madò Catalina Pizà Fornés de *ca sa Pujoleta*, vestides a la manera d'antany, amb falda llarga, el mocador i també el davantal. Davant una bicicleta, aleshores un mitjà per desplaçar-se d'un lloc a altre. No tothom podia presumir de tenir-ne una a *ca seva*, just avui dia que a moltes cases hi ha dos cotxes..

Foto propietat dels germans Maria i Joan de sa Botiga Nova.

Arreglada per Eduard Rovira

Comentaris: Gabriel Pocoví Pou "Pastora"

IMATGES D'AHIR

Família: Amengual “Ropit” – Mateu “can salopa” - any 1947-48

Aquesta imatge familiar, tots tan ben vestits, sembla que tenien alguna festa, o podria ser que es fessin la foto familiar, que era costum fer en moltes famílies com a record. Llavors encara no hi havia les càmeres digitals i sempre anaven a casa d'un fotògraf professional. Avui amb els avanços de les noves tecnologies, càmeres digitals, telèfons mòbils, és més fàcil obtenir imatges en color i a qualsevol moment.

També podria ser que el més petit de la família hagués fet la primera comunió. Fos el que fos, els membres d'aquesta família, els pares concretament, foren uns treballadors que durant molts d'anys feren feina al camp, cuidaven de la finca, coneguda per *es Comuns*, de can Reus. Allà feien carbó, collien oliva, etc. Eren els treballs típics i propis dels mancorins d'aleshores. Moltes d'aquestes activitats varen desaparèixer, en gran part, degut a l'arribada de la indústria del calçat, primer, i a l'aparició del turisme posteriorment.

Podem veure, asseguts, els pares, en Guiem Amengual “Ropit”, na Coloma Mateu “Salopa” que varen tenir quatre fills. Ells són, d'esquerra a dreta, n'Antònia, que es va casar amb el selvatgí Miquel Colom, en Guiem, que es va dedicar a la construcció, en Jaume, i el més petit, en Macià, casat a Lloseta i que es va dedicar al negoci de la marmolaria.

Foto propietat de la família Amengual “Ropit” – Mateu “Can Salopa”

Arreglada per Eduard Rovira.

Comentaris, Gabriel Pocoví, Pastora

PER RECORDAR

Sopar de carnaval - 20 de febrer d 1998

No record la data exacte, segurament seria prop de l'any 1985, quan unes dones animoses de l'Associació volgueren començar a recordar temps passats, eren els darrers dies de Carnaval, concretament el Dijous Llader. Aquest dia solien fer fava pelada i coca amb tallades.

Així començarem aquesta activitat, primer fèiem un sopar, després vàrem decidir que fos un dinar. Era obligatori anar disfressats encara que només fos amb un collar de paperí, un mocador...

El dia després calia deixar-ho tot ben net

Les persones que veis a la imatge, i altres que han sortit a altres fotografies, són les que, des de començament de l'any 1980, sempre estaven a punt per ajudar i fer possible el bon funcionament de l'Associació en l'aspecte de neteja i col·laboració.

Fotos i comentaris: Gabriel Pocoví Pou "Pastora"